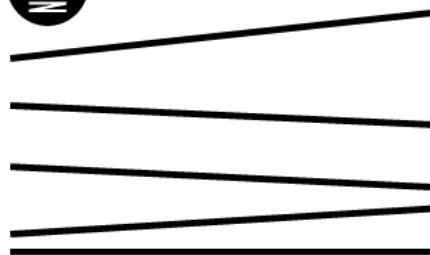

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Kotzebue, A. v.; Kotzebue ; oversat ved N. T. Bruun.

Titel | Title:

De onde Luner : Comedie i 4 Acter

Udgivet år og sted | Publication time and place: København : Triblers Forlag, 1808

Fysiske størrelse | Physical extent:

148 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

De onde Zune.

Comedie i fire Acter

af

R o h e b u e.

Overfat

ved

N. L. B r u u n.

Kiøbenhavn, 1808.

Trykt paa Bøgbinder Tribler's Forlag,

hos E. M. Cohen.

Personerne.

Geheimeraad Herman von Edelschild.] Brødre; beg-

Captain Tobias von Edelschild.] geude af Ties-

Froken Ulrikke, deres Søster.

Therese, Geheimeraadens Datter.

Walter, hans Kammertiener.

Oberst von Hammer.

Nazig, hans Kammertiener.

Lieutenant Wapfe, Kavallerist.

Leopold, hans Ridestægt.

Hans Bornemann, en hundredaarig Olding.

Frands.]
Peter.] Tienere.

Handlingen foregaaer paa et af Geheimeraadens Gods-
ser. Begyndelsen af tredje Act er i en Bondeby nær
derved.

Første Act.

En Sahl' med adskillige Døre.

Første Scene.

(Det er om Morgenens tidlig. Frands dækker Theebordet. Peter tørrer Støv af Møblerne. Frøken Ulrikke kommer ind; hun er flædt tarvelig, men yderst reenlig).

Ulrikke. God Morgen, mine Børn. Alles mand sover vel endnu?

Frands. Den naadige Frøken er nede i Haugen.

Ulrikke. Ja, hun er altid den Første paa Færde. Netop ligesom hendes salig Moder. Det var en brav Kone! Naar Hanen goel tredie Gang, vips! var hun ude af Sengen. — Her, Peter, her ligger endnu noget Støv. — Dengang gjaalt Ordsproget: Morgenstund har Guld i Mund; men nu? ja, nu brøder kun Daglønneren sig derom. Det blanke Guld har for lang Tiid siden forvandlet sig

til Kobber. — Men, Peter, Speilrammen! Du tør-
rer saa skødesløst af. Man maa ingen Ting i
Verden gjøre skødesløst, for deraf kommer det just,
at man maa gjøre saamange Ting to Gange.

Peter. De forbistrede Gluer —!

Ulrikke. Deri har Du Ret, min Søn. Jeg
hader ingen Skabning her i Verden, men de Gluer —
det er ret nogle ureenlige Dyr! Man kan ikke spise en
Skeefuld Suppe i Ro for dem, de pletter alleting og
respecterer ikke engang min salig Bedstefaders Por-
trait. Nei, da priser jeg Vinteren!

Peter. Man kunde sætte Gift i Vinduerne. —

Ulrikke. Nei vist ikke. Man maa ingenting
i Verden forgifte, ikke engang en Glue. Gud veed
vel selv, til hvad Nytte han har skabt Gluerne, omend-
skiøndt jeg i al Udmyghed maa bekiende, at jeg be-
griber det ikke. — See engang, Frands, her ved
Hanken er denne Krop ikke vasket ret reen. —

Frands. Stuepigen —

Ulrikke. Ei, hvad Stuepigen! Det er Din
Bestilling. Husk vel paa det, min Søn, Du er
nylig kommen her i Huset: ved Reenlighed anbefaler
man sig her. Jeg pleier altid at sige: et reent
Legeme, et reent Hierte. Jeg slutter fra mig selv
til andre: jeg er reenlig i alleting, og der lever ingen
paa den hele Jord, som jeg har gjort Fortred, i
det gier der ikke!

Frands. Men Stuepigen er desuden — —

Ulrikke. Hvad er hun desuden? hun er en Stuepige, en brav Stuepige, et godt Menneske, som altid holder sig peen og nat. Min Søn, jeg kan ikke lide, at Tjenestetjyende sladder paa hinanden. Eenighed gjer os yndede af Høie og Lave, og Sladder dner ikke.

Frands (vil svare).

Ulrikke (med Strengthed): Vil han nu gaae og toe Koppen af! (Tjenerne gaae.)

Anden Scene.

Ulrikke (allene).

(Hun skænker Kaffee. Af en Hændelse falder Steen paa Koppen og stænker hende lidt.) Hm! hm! der fik jeg en Kaffeeplet paa mit hvide Skjort. (Hun dypper Enden af sit Lommetsørklæde i et Glas Vand og toer Pletten af). Endogsaa det reeligste Menneske kan ikke altid blive fri for Pletter; endogsaa den Bedste har sine Feil; indtil vi engang kommer i den store Tvæt hisset oppe: Held den, som da kun har Kaffeepletter at afstoe! — Vær derfor taalmodig, Ulrikke; knur ikke, naar Herman skænder. Hans Luner ere jo heller ingen Blækpletter.

Tredie Scene.

Tobias og Ulrikke.

Tobias (med et Rosentræ uden Blade). God Morgen, Søster!

Ulrikke. God Morgen, kære Tobias!

Tobias. (meget glad): Se her! se her!

Ulrikke. Hvad skal jeg se? (med godmodigt Spøg): Jeg troer Du vil gjøre en Satire over mig?

Tobias. Satire? jeg?

Ulrikke. Jeg er rigtig nok ogsaa kun et udgaaet Rosentræ.

Tobias. Udgaaet? Pokker heller, Ulrikke! seer Du ikke de grønne Knopper, som spirer frem her — og her — og her! — (Med glad Snakksomhed): Jeg havde allerede overgivet det. I 14 samfulde Dage vandede jeg det, saate det i Solen, bar det ud i Regnen, altsammen forgiøves! og nu kommer det sig alligevel! Jeg glæder mig som et Barn!

Ulrikke (smilende): Ja, som et Barn!

Tobias. Seer Du nu, Søster, man maa aldrig misbrøle, hverken om Mennesker eller om Træer. Vinteren river Bladene af Rosenbusten, Ulykken nedbøier Mennesket; men plei dem blot med kærlig Omhu, saa skyder Knopperne frem igien.

Ulrikke. Du kommer nu altid med Dine Hentydninger fra ufornuftige Planter til Guds Billede.

Tobias. Troe Du mig, kære Ulrikke, vi ere ogsaa Planter, men ombændrende Planter. Kai skee var det bedre — —

Ulrikke (smilende): At vi vare groet fast i Jorden?

Tobias. Rigtig. Tilfreds med sin Plads, enten Morgen- eller Aftensolen straaede til ham, var enhver da ligesaa sieleglad, som jeg er.

Ulrikke. Gud har forundt Dig den Gave at suge en Honningdraabe af enhver Blomst.

Tobias. Har han det? (sætter Rosentræet fra sig, og folder Hænderne). Naa, gode Gud! saa har Du gjort mig lykkelig frem for mange Tusinde andre!

Ulrikke. Og Din Gigt?

Tobias. Ei hvad, min Gigt! naar der ingen Smerte var til i Verden, saa var der heller ingen Glæde.

Ulrikke. Du forklæder Dig ude i Regn og Slud. Din Lyst til Blomster og Træer — —

Tobias. Lad Du mig smukt den være i Ro. Jeg er den lykkeligste Monark! Gartneren er min Premierminister; Undersaatterne tribes; de fiender mig af Belgierninger og lønner mig med Frugter.

Ulrikke. Naar den gode Gartnerkonst blot ikke var saa ureenlig.

Tobias. Ureenlig? hvordan det?

Ulrikke. Du kommer sommetider til Bords med et Par Hænder —

Tobias. Hvorpaa der hænger en Smule Jord? hvad siger vel det? Mennesket selv er jo ikke andet, end en Jordklump.

Ulrikke. Al, Broder! det er en fatal Tanke!

Her gjør jeg mig nu al mulig Umage for at afstørre ethvert Støvgran, og til Slutning bliver dog min hele Person til Støv!

Tobias. Søster, jeg gider nødig tale om Døden. Det er en privilegeret Glædesforskyrrer, den hele Naturs Bøddel! Jeg kan ret ærgre mig, naar jeg seer den stygge Krabat afmalet som en Engel med en slakt Gaffel; nei, var jeg Maler, saa vilde jeg afmale ham som en Flodgud, med en Urne, hvorsudaf der vælder Taarer.

Ulrikke. Verler i den Kelsfærdiges Krands!

Tobias. Glade Mennesker, kiere Ulrikke, det er Dødens værste Fiender; han kan ikke saae Bugt med dem! for glade Mennesker maa han gjøre mange Complimenter og Baslemaner inden de vil træde i Dans med ham.

Ulrikke. Gid Broder Herman dog af Dig maatte lære den herlige Kunst, altid at være glad.

Tobias. Ja, gid han maatte! — men den lærer man ikke.

Ulrikke. Sommetider ere hans Luner utaalelige.

Tobias. Det er en Broders Luner.

Ulrikke. Det er sandt nok; men tit, uden mindste Marsag —

Tobias. Desto bedre! saa nager ingen Breidelse os.

Ulrikke. Ofte for Smaating —

Tobias. Saa leer jeg derad.

Ulrikke. Og stundum med saa megen Bitterhed —

Tobias. Det forværger hans egen Appetit.

Ulrikke. Dersom man ikke vidste, at han i Grunden mener det hjertelig godt —

Tobias. Just fordi man ved det, hvorfor skal man da ærgre sig, Rikke? Han fortærer Giften, og svier den kun paa Huden.

Ulrikke. Hm! sommetider brænder den dog meget smertelig igiennem!

Tobias. Hvor mange, mange stakkels Mennesker findes der ikke, som maae taale Frenimedes Overmod? Kiere Rikke, lad os takke Gud, at det er kun en Broders Luner vi maae taale.

Fjerde Scene.

Walter. Ulrikke. Tobias.

Walter (kommer vranten ud af sin Herres Sovestue). Nei, det er ogsaa for galt!

Ulrikke. Hvad fattes Dig, Walter?

Walter. Jeg har faaet en Skof Slynkler og Wøler paa min Tallerken! min daglige Frokost.

Ulrikke. Er Din Herre opstaaet?

Walter. Ja, Frelsen.

Tobias. Og staaender atter?

Walter. Og staaender atter.

Ulrikke. Hvorfor?

Walter. Først røg Kaminen en Smule, saa fikendte han paa Størsteensfeieren, og saa paa Bygmesteren, der har byggt Huset, og tilsidst paa den Mand, der har opfundet Kaminer.

Tobias. Ha! ha! ha! ha!

Ulrikke. Røg gjør Gardinerne sorte; deri kan han have Ret.

Walter. Siden blev han igien ganske opremt, da han saae det smukke Beir. Han snakkede og loe, indtil jeg skulde hjælpe ham hans nye Skoe paa; de vare ullykkeligviis for snevre. —

Tobias. Saa gif det nok ud over Skomageren! —

Walter. Jeg skyndte mig at fortælle ham om Staldforingen og de spanske Klover, han har givet Bønderne; jeg sagde, at de slog saa herligt an, og at hele Godsset glædede sig derover.

Ulrikke. Det stemde ham vist nok om, det skal jeg love for!

Walter. Paa Timen! Han blev ganske munter, og lagde nye Planer til at forbedre sine Bønderes Aar. Pokker maa vide, hvordan det var gaaet til, at jeg havde sat hans Tobaksdaase hen i Vinduet — den skal jo altid staae paa det lille Bord ved Siden af Uhret — han ledte nogle Minutter om den, kaldte mig en gammel Uesl, og jog mig paa Døren.

Tobias. Walter, et hastigt Ord — en kold Lynstraale!

Walter. Man maatte næsten heller ønske at faae sin Afsked!

Tobias. Han mener det ikke saa ilde.

Ulrikke. Nei, det gjør han ikke.

Walter. Al, bedste Hr. Captain, hvad kan det hielpe mig? Tit var et venligt Ord mig meget kiere, end det Legat han har lovet mig i sit Testamente.

Tobias. Det gjør Dig Vel.

Walter. Før var det anderledes. I Byen — ved Hoffet — hans mange Forretninger — der var dog altid en eller anden Ulykkelig, som hans Forbøn hjalp ud af Nøden. Glad aabnede han Døren, og glad lukkede han dem igjen.

Tobias. Dengang gik det ham, ligesom det nu og altid gaaer mig.

Walter. Det var et ulyksaligt Indfald, at han tog sin Afsked. "Paa Landet," sagde han: "paa mine Godser, kiere Walter, der skal vi ret nyde Livet!" — Jeg glædede mig som Israels Børn, da de drog ud af Egypten. Her sidder vi nu, har intet at bestille og skænder af lutter Riedsomhed. (gaaer).

Ulrikke. Ei, ei, alle vore Naboer har han allerede skræmmet bort! Jeg er bange for det varer ikke længe, inden den ærlige Walter ogsaa pakker sammen og gaaer sin Vej.

Femte Scene.

Herman. Ulrikke. Tobias.

Herman (kommer ganske fortreidelig ud af sit Kabinet, sætter sig ved Theebordet og brummer i Skægget): God Morgen!

Tobias (sidder paa den anden Side af Skuepladsen; paa Gulvet foran ham staar Rosentræet; han bukker sig ned til det, og betragter det under denne Scene paa alle Kanter). God Morgen, kære Broder!

Ulrikke (slyslende og venlig): Har Du sovet godt?

Herman. Søster, Du kender mig. Der er to Talemaader, som altid sætter mig i ondt Lune: "hvordan befinder De Dem? og hvordan har De sovet i Nat?" — det er noget utaaleligt Fyldekalk, thiiblandt 100 Mennesker bryder de 99 sig Sanden om, enten jeg har sovet godt eller ilde!

Ulrikke. Saa er jeg Nummer 100.

Tobias. Og hvor bliver jeg da af?

Ulrikke (hiertelig): Tro mig, Herman: Kaffe smager mig ikke; serend jeg veed, at min gode Broder, som jeg har at takke derfor, har sovet sødt.

Herman (rækker hende Haanden). Saa skien da nu til mig, min gode, gamle Rikke! (med godmodigt Spøg): Jeg vil ogsaa spise Dig af med en Talemaade: Kaffe smager mig bedst, naar Du skienker den.

Ulrikke. Jeg hører det heller af min Broders Mund, end naar en ung Herre l i mig det for, for 30 Aar siden. (Hun skænker).

Herman (til Tobias): Hvad er det, Du der sidder og titter paa, Broder Hofgartner?

Tobias. Jeg glæder mig.

Herman. Ja, det g r Du jo altid. Men hvorover da dennegang?

Tobias. Over et Rosenblad, som her bryder frem.

Herman. Gaae ned i mit Dribhuus, der kan Du faae hele Snese Rosenr er at see, som allesammen staae i fuld Flor.

Tobias. Ja, men dem har jeg ikke selv pleiet og opelstet. Det er en herlig Indretning af Gud, at kun de Ting glæder os, som har kostet os Møie og Omsorg.

Herman (fortredelig): Min Gud, Kaffeen er jo kold!

Ulrikke ( ngstelig): Jeg skal strax lade den varme. (Hun tager Kaffeekanden, gaaer hen til Døren og ringer paa en Tiener).

Herman. Her sidder jeg nu ganske fastende.

Tobias. Saa ere Aandskr fterne meest levende.

Herman. Men jeg vil ikke have Aandskr fter, j vil have Kaffe!

Tobias. Du faaer jo ogsaa.

Herman. Noget opkogt Krammeri!

Ulrikke. Jeg lader lave frisk Kaffee.

Herman. Det kan jo vare over en halv Time!

Tobias. Her nogle Dage siden gik det mig ligesaadan; jeg lode derad.

Herman (ærgert): Nu igien?

Tobias. Naar alting staaer paa Pinde for et Menneske, saa nyder han kun halvt; den, som maa bie, han nyder dobbelt.

Herman. Jeg troer, at naar Himmelen engang falder ned, saa glæder Du Dig ogsaa.

Tobias. Det forstaaer sig!

Herman (spodsk): Men veed Du ogsaa da hvorfor?

Tobias. Ja, jeg veed; jeg har altid ønsket mig en hastig Død, og naar Himmelen falder ned, saa trykker den os allesammen saa flade som Pandes Kager!

Herman (seer imod sin Villie). Du er en snurrig Arabat! Man maa lee ad Dig, om man endog er aldrig saa ærgert.

Tobias. Seer Du, Broder, der volder Du mig en stor Glæde.

Herman. Tænkte jeg det ikke nok? Ha! ha! ha!

Tobias (stemmer i af Hjertensgrund): Ha! ha! ha! ha! ha! ha!

Ulrikke. Broder Tobias er et godt Menneske! det er kun Skade, at han roder saa meget i Jorden,

og kryber om imellem Træerne. Der kryber nu atter en Raalorm paa Din Skulder. (Hun tager den af, og kaster den ud af Vinduet). Snart Wederkopper og snart Raalorme —

Tobias. Jeg lader dem tit blive siddende, blot for at unde Dig den Glæde at pille dem af mig.

Ulrikke. Skaf mig bare Blomster nok til Brylluppet.

Tobias. Dog vel ikke til Dit eget, Rikke?

Ulrikke. Spottefugl! — (hun vender sig om til Geheimeraaden). Kiere Broder, jeg har en Bøn.

Herman. Kiere Søster, Du er saa sparsomt med Dine Bønner, og saa besteden, at jeg siger: Amen! endnu førend jeg veed, hvad Du vil bede om.

Ulrikke. Du kender min Pleiedatter Lene?

Herman. Det er en flink Pige!

Ulrikke. Gud skee Lov! det er hun. Da vor brave Præst døde, saa lovede jeg ham paa hans Sotteseng, at bære Omsorg for det stakkels faders og moderløse Pigebarn. Jeg har holdt hvad jeg lovede, jeg har opdraget hende christelig og reenlig.

Herman. Det har Du, Rikke, og den, som nu siger, at gamle Piger dner til ingen Verdens Ting, han saaer med mig at bestille.

Ulrikke. Ingen Virkefreds er saa lille, og intet Menneske saa ringe, at han jo kan stifte Gavn, naar han kun vil.

Tobias. Og nyde Glæde, naar han kun vil!

Ulrikke. Enhver god Handling lønner sig selv; hvorfor da mindre, naar det er en gammel Pige, som gjør den? — Skiebnen nægtede mig den Lykke, at blive Moder; min Dmhu og mit Hierte har alligevel tildeelt mig denne Lykke. Jeg er Moder! I Lene har jeg opdraget mig et taknemmeligt Barn. I Gaar kom der en fion ung Mand inde fra Byen, en Kræmmer, baade reenlig og ordentlig klædt, han har bedet mig om Lenes Haand. Han skal have sit rundelige Udkomme, og hans Huns skal være saa peent og saa reent, som et Duffeskab.

Herman. Saa giv ham hende i Guds Navn.

Ulrikke. I Guds Navn!

Herman. Jeg skal nok sørge for Udstyret og Medgiften.

Tobias. Og jeg leverer Myrtherne til Brudefrandsen.

Ulrikke. Hiertelig Tak, fiere Broder. Men nu havde jeg udtænkt mig endnu en Glæde.

Tobias. En Glæde? jeg er med!

Ulrikke. Jeg ønskede helst, at Brylluppet skulde staae her i Huset, dersom Du intet havde derimod?

Herman. Ikke det mindste.

Ulrikke. Jeg vilde selv fiere til Kirken med den gode Vige, og lade hende vie for det samme Alter, hvorfor jeg blev døbt.

Tobias. Skient, skient!

Ulrikke. Jeg har altsaa Dit Samthkke?

Herman. Hiertens gjerne! og alt hvad Rist-
ken og Kielder formaaer staaer til Din Tieneste.

Ulrikke. Gud lønne Dig! o, det vil være mig
en Hædersdag!

Tobias. Og mig en Glædesdag!

Ulrikke (med glad Snakksomhed): Saa vil jeg
lade det hele Huus skure fra øverst til nederst, alle
Speile og Ruder skal poleres med Kridt og Brændes-
viin; endogsaa i Dit Studerekammer vil jeg rydde
op — —

Herman (heftig): Hvad for noget? i mit Stud-
derekammer?

Ulrikke. Ja, Broder; jeg begriber ikke, hvora-
dan Du kan leve i alt det Støv og Snab.

Herman. Det kommer ikke Dig ved!

Ulrikke. Paa Bordene kan man skrive med
Fingrene.

Herman. Destobedre, saa behøver man ingen
Penne!

Ulrikke. Kommer jeg engang derind og har
Slæb paa min Rioler, saa slaaer Støvet i Veiret
som en Sky.

Herman. Du har jo intet der at bestille.

Ulrikke. Man kan ikke see ud af nogen eneste
Rude,

Herman. Gjør Du mig varm i Hovedet, saa lader jeg oven i Riøbet Binduerne mure til!

Ulrikke. En Eftermiddag fører Du Dig en Tour, og imidlertid —

Herman. Jeg fører ikke! jeg vil ikke føre! og førend jeg tillader det, skal heller baade Bruuden og Brudgommen komme til at føre Fanden i Bold!

Tobias. Men Broder Herman —

Herman. Men, Broder Tobias! jeg er paa den bedste Vej til at blive i ondt Lune.

Tobias. Du maa dreie af! Veiene til ondt Lune ere aldrig gode Veie. Du maa betænke, at Du holder Søster Ulrikke en Glæde, ligesom jeg med mine Raalorme.

Herman. Med Din gunstige Tilladelse, min Hr. Broder: den som vil glæde alle Mennesker er en Daare uden Caracteer.

Tobias (stedse iuforandret): Men en glad Daare.

Herman. En Deig, som lader sig ælte af Hvermands Haand!

Tobias. En Blomst, som stienker enhver sin Bellugt.

Herman. Et Græsstraa, som lystrer ethvert Vindpust!

Tobias. Og ikke knækkes af nogen Storm.

Herman. Et Menneske uden Fasthed kan kun behage Qvinder!

Tobias. Et Hierte, som staaer aabent for enhver Glæde, finder allevegne Lilliid.

Herman (som bliver heftigere og heftigere):
Fulde Hierte, tomme Hoveder!

Tobias (studser og seer rørt paa ham. Efter en Pause fløiter han de to første Takter af den bekendte Vise: Fryd Dig ved Livet, o. s. v.)

Herman. Den, som ingen Selvstændighed har, retter sig efter Fremmedes Luner!

Tobias (fløiter de to følgende Takter).

Herman. Det er en uffel Frygtsomhed, en Aandstomhed — —!

Tobias (fløiter de to følgende Takter).

Herman (springer op). Gaae ad Helvede til med Din Fløiten! (han render ud).

Tobias (fløiter de to sidste Takter).

Ulrikke. Ak! Broder Herman gjør os det ogsaa alfor broget!

Tobias (bukker sig ned over sit Rosentræ, lister sig til at tørre en Taare af sit Øie, og synger):
"Fryd Dig ved Livet —"

Ulrikke. Det ene Dieblis Skjelskin, det andet Storm!

Tobias (synger): "I Dine Dages Baar —"

Ulrikke. Han skræmmer alle Mennesker bort fra sig.

Tobias (synger): "Pluk Glædens Rose —"
Ulrikke. Og forbitter sit eget Liv.

Tobias (synger): "Før den forgaaer."

Herman (kommer tilbage og rækker Tobias Haanden). Broder, jeg har fornærmet Dig — tilgiv mig!

Tobias (ryster hans Haand). Veed Du hvad, Broder, nu volder Du mig en hiertelig Glæde!

Herman. Intet Nag til mig, gode Tobias!

Tobias. Nag til Dig? jeg veed ikke hvad det er. Nag er en Ting, hvoraf man ikke kan skabe sig Glæde, og selgelig hører det ikke med til mit Bestik.

Herman. De Ord slap mig kun saa af Munden.

Tobias. Vare de ikke sluppet Dig af Munden, saa havde jeg nu ikke den Glæde at see ind i Dit broderlige Hierte.

Frands (kommer ind). Oberst von Hammers Kammertiener er kommen.

Herman. Langt om længe! lad ham komme ind.

Siette Scene.

Patzig. De Forrige.

Patzig. Min naadige Herre sender mig for at lykønske Deres Høivelbaarenhed til hans Komme.

Herman. Hvor er han?

Patzig. Henne i Kroen.

Herman. Hvorfor ikke her?

Patzig. Han vil overraske den naadige Frøken med sin Stadsuniform.

Herman. Gaae og sig ham, at gamle Venner seer man heller i Sloprok, end i Stadsuniform. (Patzig vil gaae.) Endnu et: jeg haaber at Din Herre kommer med Rub og Stub?

Patzig. Det forstaaer sig; vi synes, at her er ret godt at være.

Herman. Hvilke Forholdsbregler har han taget med sine Godser?

Patzig. Hm! — de bestyres af en fyrstelig Kommission.

Herman. Hvad for noget? jeg vil dog ikke haabe — —

Patzig. Han haabede det heller ikke, men det skedte alligevel.

Herman. Altsaa i Gield — ?

Patzig. Op over begge Ørene!

Herman. Det er det samme! Ven er Ven; jo fattigere, jo mere velkommen. Gaae, jeg venter Din Herre med Længsel.

Ulrikke. Og naar Han kommer her igien, min Ven, saa bør ikke saa meget Støv ind i Stuen med sig; hører Han? (Patzig gaaer).

Syvende Scenc.

Herman. Ulrikke. Tobias.

Herman (meget munter): Glæd Jer, Børn-
kille!

Tobias. Hjertelig gjerne! Men hvorover?

Herman. Hvad mener Du, Søster, om Din
Lene og min Therese havde Bryllup paa een Dag?

Ulrikke. Ei, saa fik man nok at bestille!
Det vilde blive meget Arbeide —

Tobias. Men ogsaa megen Glæde! Hvor-
dan mener Du det, Broder? har der da allerede
meldt sig en Ewigersøn?

Herman. Hørde Du ikke, hvem der nylig er
kommen?

Tobias (studsar). Oberst — Hammer?

Herman. Just ham.

Ulrikke. Den gamle Oberst Hammer?

Herman. Gamle! gamle! han er endnu ikke
50 Aar.

Tobias. Og Therese?

Herman. Er et Barn —

Tobias. Just derfor!

Herman. — Hvis Lykke ligger mig paa Hier-
tet. Jeg har allerede seet Givtermale nok, som vare
sammensatte af Maanestien og Nattergalstriller, og
bleve slattede paa en varm Aprildag; bogester kom
der Frostveir — og Blomsterne gik fløiten!

Tobias. Men man pleier dog heller ikke, at plante Kæser paa en Alger, hvor Efteraarøvinden farer hen over Strubbene.

Herman. Vælger Pigerne da kanstee godt, naar de vælger selv?

Tobias. Ikke altid.

Herman. Spørger de Daglingen paa 20 Aar, om han har Egenstaber, der kan vare i 10 Aar? —

Tobias. Gielcen.

Herman. Han har en liden Figur; han danser godt; han sidder smukt til Hest; han sladdrer om ingenting og leer ad alting; han foranstalter Baller; han sidder bag ved Pigen paa Comedien og staaer foran hende paa Afsembleerne; han glemmer hendes Bifte i sin Lomme, og en Sløife, som hun har tabt, den lægger han ind ved sit Hjerte — Ak! det smigrer Forsængeligheden! saadan en artig Dagling skalde ikke blive en god Egtemand? Jo, siig os det, og hold os i borte Verme! Nei, Haand i Haand, og saa paa Timen afsted til Brudekammelen!

Ulrikke. Ja, ja, Broder Herman har saamæn Ret i hvad han siger.

Herman. Kort sagt, kun det nærværende Dieblik bestemmer Pigerne's Tilboielighed og Beslutning. De vælger Mænd ligesom Hovedtøier, og vilde ogsaa gierne skifte dem om ligesaa tit. — Nei, i saadan en Afgrund vil jeg ikke styrte mit Barn! Derfor

forlod jeg Hoffet, og opdrog hende langt fra den store Verden.

Tobias. Har Du skult hende for Kierlighed, saa hjælper det Dig ikke for en Pibe Tobak; den Skalk finder hende med tilbundne Dine.

Ulrikke. Therese vil aldrig forelske sig uden mit Raad.

Tobias. Veed Du hvad, Rikke? Raad i Kierlighed pleier som oftest at betyde det samme som en Titulairraad.

Ulrikke. Naar Obersten endda ikke snusede saa forfærdelig megen Tobak! baade hans Fingre og hans Næse ere jo saa gule som Saffran.

Herman. Han er min gode, gamle Ven.

Tobias. Pigerne holder nu engang ikke af nogenting, som er gammelt — ikke engang af gammel Wiin!

Herman. Vi ere vore op sammen, vi har været Vager sammen, vi har troadt i Tienesten sammen. Jeg var en fattig Styrper; han har tit hjulpet mig, naar jeg var i Rube.

Tobias. Ei, saa givt Du Dig med ham!

Herman. Han har sat sin Formue til i Tienesten.

Tobias. Just ingen Unbefaling hos Faderen.

Herman. Han er en rask Enkemand.

Tobias. Ingen Tilvokkelse for Datteren.

Herman. Jeg har køstet blot ham at takke

for, at jeg er en riig Mand; thi Tilfældet — dog, det er for vidtløftigt at fortælle! Kort sagt, han trænger dertil, og jeg vil dele med ham.

Tobias. Giver Du ham Therese, saa faaer han ogsaa Broderparten.

Herman. Hendes Hierte er frit; og hun vil gierne adlyde mig.

Tobias. O ja, naar Du ikke forlanger andet end Lydighed —

Herman. Dersom I vidste, hvordan jeg glæder mig ved dette Haab, saa vilde I ikke forspilde mit muntre Lune ved Jeres Vink og Jeres Trækken paa Skuldrene! — —

Tobias. Vor Herre bevares! et muntert Menneſte er for mig et Klenodie, som glimrer i Solen; jeg ſkal nok vogte mig for, at kaſte min Skygge derpaa.

Herman. Tag venlig imod ham.

Tobias. Er han glad og munter, ſaa ſkal han være mig velkommen.

Herman. Lad ham ikke mangle det mindſte.

Ulrikke. Giæſtekammerne ſtaaer færdige; alting er ſom om det var blæſt.

Herman. Et godt Glas Vin — —

Tobias (ſynger): Et godt Glas Vin giør Sindet fro —!

Herman. Et Par gode Retter Mad —

Ulrikke. Det ſkal jeg nok beſørge.

Herman. Hvad mener Du, Rikke? de Algerhøns, jeg stød i Gaar —

Ulrikke (forlegen): De Algerhøns —

Herman. Du har suadan en herlig Maade at labe dem paa.

Ulrikke. Al, Broder Herman! det gier mig ondt; men de Algerhøns kan jeg ikke give Dig.

Herman. Hvorfor ikke?

Ulrikke. Ratten har taget dem.

Herman. Der har vi det! man kan ingen Verdens Ting have i Fred! Alting faaer Lov at gaae sin egen stiebe Gang! Rattene, de bestyre Huset!

Ulrikke. Af Vandare havde Spisestammerdøren staaet paa Alem et Dieblif —

Herman. Der rendte jeg nu grassates den hele udslagne Dag, stønnede og sødte; jeg skyder en Steeg — og til hvem? til Rattene.

Ulrikke. De slamme polidffe Dyr sniger sig allevegne omkring —

Herman. Og min Gøken Søster sniger sig ingensteds omkring! Naar hun kun har sin Kaffee og sin Hør, saa bryder hun sig Fanden om sin gamle Broder!

Ulrikke. Det var haardt! —

Tobias. Men, Broder —

Herman. Men min Hr. Broder! har Du nu ikke atter Lyk at glæde Dig over, at Ratten har ædt mine Algerhøns? hvad? —

Tobias. I det mindste —

Ulrikke. Den stakkels Lise har tabt mere derved, end Du!

Herman. Lise? hvad kommer det Lise ved?

Ulrikke. Hun vilde rende efter Ratten, og saa faldt hun ned ad Trappen og stødte sin Hofte af Leed.

Herman. Død og al Ulykke! Stød sin Hofte af Leed? og det siger man mig ikke strax? — Balthar! — den stakkels Pige! — Balthar! bring mig mit Hunsapothek! Balthar! Balthar! mit Hunsapothek! den stakkels Lise! (han render ud).

Tobias (leende): Nu ere Algerhønsene glemte!

Ulrikke. Waade Ratten og jeg har Vardon.

Tobias. Hvis han kan hjælpe Lise, saa er han igien i godt Lune.

Ulrikke. Men hvor længe? — Al, Broder, man kunde — Gud forlade mig det — man kunde næsten ønske, at blive syg, thi de Syge har bedst hos ham. (hun gaaer).

Tobias. Naastue fordi han er selv en stakkels Patient. Derfor skal man ogsaa have Taalmodighed med ham. Og hvorfor ikke? vi kan undvige hans onde Lune; han maa slæbe det omkring med sig. — Det er endda en Lykke, at den Sygdom ikke smitter; men der burde rigtig være en Ven, som skulde begynde saaledes: "Gode Gud, frels os fra ondt Lune!"

Vattende Scene.

Therese og Tobias.

Therese (iler ind meget glad). Kiere Onkel!
han er kommen!

Tobias. Er han der allerede?

Therese. Ja, Rideknægten. Ventelig er
hans Herre ikke langt borte.

Tobias. Han tager sin Stadsuniform paa.

Therese. Hvorfor det, Onkel?

Tobias. Hm, en Mand paa hans Alder op-
søger Alt, for at behage.

Therese. Ah, han trænger ikke til nogen laant
Prydelse.

Tobias (forundret): Saa? — virkelig? —
ei! jeg havde dog neppe troet, at en Mand, der
har været Page med Din Fader, kunde endnu gjøre
saadanne hurtige Erobringer. Naa, det glæder mig
ellers.

Therese (forundret): Jeg forstaaer Dem ikke.

Tobias. Kanstee forstaaer Du Dig ikke selv.

Therese. De er saa kold ved mit Budskab?
for naar De hørde tale om Deres Pleiesøn — —

Tobias (hastig): Om min Pleiesøn? er det
ham Du taler om?

Therese. Om hvem ellers?

Tobias (springer op): Hvor? hvor?

Niende Scene.

Tobias. Therese. Leopold.

Leopold (kommer stiv ind, og bliver staaende ved Døren i militair Stilling).

Tobias (med støiende Glæde): Leopold! velkommen, Du min ærlige Karl! Kom dog nærmere!

Leopold (marscherer nogle Skridt nærmere).

Tobias. Hvad Godt bringer Du?

Leopold. En underdanig Rapport fra Hr. Lieutenanten.

Therese. Er han frisk?

Leopold. Gud skee Lov! Helbredden er slet ikke bleven attasteret.

Tobias. Hvor er han?

Leopold. Paa Marschen.

Therese. Hertil?

Leopold. Om Gud vil! Escadronen holder i Dag Rastdag i Eberödorf, en Miil herfra. Dersom Tienesten tillader det, saa smutter han et Par Timers Tiid herover i Eftermiddag.

Therese (vil give ham Penge). Der, Leopold, drif min Sundhed.

Leopold (uden at røre sig). Siden, naadige Frøken. Udenfor.

Tobias. Tag Du dem kun! vi ere jo ikke paa Paradet. (Han sætter sig).

Leopold (tager dem halvaffides og putter dem meget hurtig og taktist i Lommen).

Tobias. Hvorfor har Din Herre ikke skrevet mig til i saadan en lang Tid?

Leopold. Vi har brugt alt vort Papiir op til Patrener.

Tobias. Har I været i Jlden?

Leopold. Næsten hver Dag.

Therese. Din Herre er dog vel ikke bleven saaret?

Leopold. Naar jeg undtager et Par Sabelhug —

Therese (ængstelig): Sabelhug?

Leopold. Og et Streiffkud —

Therese. Gud i Himmelen!

Leopold (leer i Skiægget). Smaating! Vi har lebet Storm imod et Batterie —

Tobias (springer op). Et Batterie?

Leopold. Der gik det varmt til!

Tobias (i Fyr og Flamme): Lad høre! fortæl! fortæl!

Leopold. Det var ved — ved —

Tobias. Det er ligegodt!

Leopold. De fiendtlige Kartætscher havde allerede sældet en Bataillon Infanterie; hist og her ragede der et Par Hoveder frem, ligesom en Snees Kornar efter et Haglveir —

Tobias (utaalmodig): Lad Dine Sammenligninger blive borte! Naa? videre? Kavalleriet fik ventelig Ordre?

Leopold. Vi galopperede affted —

Therese. Og Din Herre?

Leopold. Var allevegne med. Da vi vare Batteriet nær paa et Par hundrede Skridt, saa susede der en Kugle —

Therese (skriger): Ah!

Leopold. Ritmesteren var fløiten!

Therese. Og Din Herre?

Leopold. Med eet Spring var han nede af Hesten.

Tobias (som stedse bliver meer og mere varm): Etiger af!

Leopold. Som et Lyn vare vi allesammen nede af Skimlerne! Sabelen i Næven! Sluttes Jer!

Tobias (Slutter sig uvilkaarlig tæt op til Leopold). Videre! Videre!

Leopold. Fremad! Marsch! (han marscherer nogle Skridt. Tobias marscherer med ham).

Therese. Jeg skielver —

Leopold. Det gjorde min Lieutenant ikke, han opmuntrede os allesammen.

Tobias. Velan, Leopold! nu maae vi allerede staae midt imellem Kanonerne.

Leopold. Savist; men der er en forbandet Fæstningsgrav! den standser os.

Tobias. Vi maae over den!

Leopold. Sabelen mellem Lænderne —

Tobias. Karabinerne i Beiret —

Leopold. Nu vader vi —

Tobias. Nu frabler vi —

Leopold. Nu ere vi kommet op!

Tobias. Victoria!

Therese. Og Din Herre?

Leopold. Min Herre fik et Kors i sit Knapskud, og jeg fik denne Medaille.

Tobias. Et Kors? den brave, fiælle Knøs! hvor megen Glæde det Menneske dog ikke allerede har voldt mig! — Gaae, riid, trav, galoppeer! han skal komme! jeg vil see ham! jeg vil glæde mig! Siig ham, at jeg har Gigt, men at jeg bryder mig Kanden om den, og at jeg til Trods for al Verdens Doctores og Apothekere vil være og blive et hierte-glad Menneske! (Han løber ud).

Therese. Siig ham ogsaa fra mig — (hun standser).

Leopold. Hvilket, naadige Frøken?

Therese (forlegen): Hvad Du selv vil.

Leopold (stielmsk): De ønskede at vide, om han var blesseret?

Therese (ængstelig): Nu? Jeg vil dog ikke haabe —!

Leopold. Han har faaet en meget fatal Bles-sure.

Therese. Hvor? hvor?

Leopold (peger med en taktfuld Bevægelse paa Hjertet, lader Haanden synke ligesaa stiv ned igien, gjør hvile omkring og marscherer ud).

Therese (stirrer ned mod Gulvet og bliver staaende med et skamfuldt Smil. Efter en Pause lægger hun Haanden paa Hjertet. Derpaa løfter hun Vinene op mod Himmelen; hun folder sine Hænder med Jnderlighed, lader derpaa atter Hænderne synke ned i Skødet og rykker veemodig paa Hovedet).

Tiende Scene.

Tobias og Therese.

Tobias. Kiære Niece —

Therese (bliver forskrækket).

Tobias. Naa, hvorfor bliver Du forskrækket?

Therese. Jeg — jeg veed ikke — jeg troer, jeg blev forskrækket for mig selv.

Tobias. Jeg kom for at gjøre Dig et Spørgsmaal. Kiender Du Lieutenant Wasse?

Therese. De spørger! Skulde jeg ikke kiende Deres Pleiesøn?

Tobias. Rigtig, Glut, han er ikke min Søn; han er kun min Pleiesøn.

Therese. Volder han Dem ikke ligesaa megen Glæde, som en kiædelig Søn?

Tobias. Det gjør han; men derom taler vi ikke. Ved Du ogsaa, hvordan jeg har faaet fat paa det unge Menneſte?

Therese. Det har De fortalt mig mere end een Gang.

Tobias. Da lader det dog til, at Du har glemt det. Vi var med i Affairen ved —

Therese. Der blev plyndret en Bondeby.

Tobias. Dengang var han Korporal —

Therese. Og trængde ſig ind i et brændende Huus med nogle Grenadierer — —

Tobias. Jeg tænkte: hm! det er dog ſkade, at det kionne unge Menneſte ſkal allerede have lagt ſig efter at plyndre! —

Therese. Men han har et Barn ud af Luerne — —

Tobias. Bravo, Kamerad! raabde jeg til ham: er det Dit Bylte?

Therese. Han gav Moderen Barnet og ſin Vær oven i Riøbet.

Tobias. Efter Bataillen ſøgte jeg ham op —

Therese. Han ſkiulde ſig.

Tobias. Men jeg fandt ham dog alligevel. Hvem er Du, brave unge Menneſte?

Therese. Et fader- og moderløſt Barn,

Tobias. Hvad hedder Du?

Therese. Wayſe.

Tobias. Har Du intet andet Navn?

Therese. Nei, intet andet.

Tobias. Læg Mærke til det, Therese, han havde intet andet Navn.

Therese. Hvad kommer det mig ved, Fiere Dufel.

Tobias. Jo, meget, overmaade meget. Der gives desværre mange Ting her i Verden, hvorover ikke engang jeg kan glæde mig, og deriblandt er ogsaa disse Navne. Men de ere nu engang blevne til —

Therese. Og betyder intet.

Tobias. Men gielder meget!

Therese. Var det Deres Alvor, saa vilde De ikke have taget Dem saa faderlig af ham.

Tobias. Det gjorde jeg, fordi det voldte mig Glæde. Jeg har Lob dertil. Forstaaer Du mig, Therese? jeg tør glæde mig over et Menneske uden Navn, men Du ikke.

Therese. Hvorfor ikke?

Tobias. Fordi jeg formoder, at det vil nok just ikke glæde Din Fader synderlig.

Therese. Min Fader er en god, fornuftig Mand.

Tobias. Barn, det gaaer med Fornuften ligesom med Helbreden: et fuldkommen sundt Menneske findes der ikke i den hele vide Verden; om det endog

ikke var andet, end en Liigtorn, et Ur, som han har faaet i sin Barndom — Du forstaaer mig — og jeg — jeg har ogsaa forstaaet Dig! Da Du styrtede saa hovedfulds ind i Stuen, for at lade mig vide, at Leopold var kommen — da Du trykkede ham en Dukat — jeg saa det nok — en Dukat i Haanden — da Du fattede saa levende om hans Herres Besfindende — da Du blev bleg, dengang Leopold fortalte, at de havde løbet Storm — see paa mig.

Therese (seer skamfuld op paa ham).

Lobias. Ja, ja, jeg forstod Dig nok.

Therese (griber hans Haand). Kiere Onkel, De, som ellers betragter enhver Ting fra den leende Side, hvorfor bliver De paa eensgang saa alvorlig?

Lobias. Det falder mig tungt nok. Men Din Fader har noget i Sinde. Jeg elsker Dig saa høit, min kiere Pige, og jeg vilde gierne forebygge det Onde, førend det bliver for sildigt. Eller — (han seer forskende paa hende). Er det maaskee allerede for sildigt? — Du svarer mig ikke? —

Therese (er forlegen, hun trykker først hans Haand til sit Hjerte, derpaa op til sine Læber, og tager Flugten).

Elleve Scene.

Tobias (allene).

(Han ryster paa Hovedet). Hm! derover kan jeg ikke glæde mig! — Adelsmand — Borgerlig — naar der endelig skal være en Kløft imellem disse to Stænder, hvorfor er den da ikke endnu større? — Hvorfor kan man altid staae paa den ene Side og see over til den anden og blive forelsket? — Der har enten Naturen — eller Mennesket gjort en dum Streg! (han gaaer).

U n d e n A c t.

Første Scene.

Herman og Tobias.

Tobias (staaer ved Vinduet og seer ud).

Herman (gaaer vranten frem og tilbage). Den forbandede Regn!

Tobias. Herligt, frugtbart Veir!

Herman. Jeg gaaer saa fielden ud —

Tobias. Deri gjør Du meget ilde.

Herman. Og iust i Dag, da jeg vil gaae min gamle Ben imøde, da jeg allerede har Hat og Stok i Haanden —

Tobias. Saa kommer der et herligt Tordens veir.

Herman. Nu glæder han sig vist igien!

Tobias. Naturligviis! Tænk engang, hvors dan det vil oplive Dine Ugere og mine Blomster.

Herman. Og splitte Egetræerne nede i Dyres haugen!

Tobias. Hvor snart gaaer det ikke over igien, og efterlader sig idel Belsignelses-Øpoer.

Herman. Tavist, ligesom nylig, da det slog fire af mine Aar ihjel!

Tobias. Hvilken Nydelse! at træde ud i fri Luft efter en Tordenregn, og saa at sige, indsuge Guds Skabelseskraft.

Herman. Her kan man med Rette sige: et Menneske, som sanker sine Glæder af Luften!

Tobias. Seer Du, Broder? der er Himmelen allerede atter blaa.

Herman. Og Din Indbildningskraft rosenrød!

Tobias. Desto bedre! en roseurød Indbildningskraft er bedre end al Verdens Pulvere.

Herman. Pulver kan jeg købe, men ikke Dit gode Lune.

Tobias. Købe det kan Du rigtig nok ikke, men Du kan erhverve det.

Herman. Det er en Gave af Tilfældet.

Tobias. Jo, paa det Lag! Om nu Plutarch har Ret? om Dyden selv ikke er andet, end en lang Bane: hvorfor skulde da ikke ogsaa den Kunst at trylle sig indbildte Glæder være det?

Herman. Jeg veed nok, at der er en Mand, som har skrevet en tyk Quartant om den Kunst stedse at være glad; men jeg har endnu aldrig hørt, at nogen stakkels Dievel har glædet sig over den.

Tobias. Af Bøger lærer man det heller ikke.

Herman. Hvoraf da?

Tobias. En glad Hengivenhed; Medlædelse,

om Du vil kalde det saaledes, til smaa, barnlige Glæder; ikke at have for overdrevne Begreber om Mennesket, men den høieste Tilid til den hulde Natur; — et Blik ind i det næstkommende Aar, ofte blot ind i den næstkommende Time, naar den nærværende er mørk; — en vis sparsom Overdaad i vor Nydelse, da vi i Dag nægte os en lille Glæde, for at glemme den til en ledig Time i Morgen; — et klogt Valg af slige Glæder, der ikke ryste os for stærkt, og følgelig heller ikke gjøre os søve; — en rolig Samvittighed, som vi ikke har tilhandlet os ved Bønner — o, Broder Herman! Mennesket er riigt, naar det kun ikke, som et Barn, lader sig fralukke sine Skatte for hovmodigt, forsængeligt Legesoi.

Herman. Jeg er saadant et Barn? det mener Du dog?

Tobias. Jeg mener, at jeg er en Toffe, at staae her og præke, medens den oplibede Natur indbyder mig til Glæde. Lordenveiret trak over; der falder nu blot en mild Regn; jeg maa skynde mig at bære mine Pomeranztræer ud. (han gaaer).

Anden Scene.

Herman (allene).

Gode Broder! — Ja, naar Mennesket altid kunde følge hvad det har erkendt for sandt og godt — saa maatte Philosopherne være Halvguder — og det ere de desværre ikke! — Med alle deres Morals

principer begaae de dumme Streger, ligesaabel som andre Adamsønner — Legemet — og det's Regent Mæven — ol man gjør meget ret i, blot at afmale Englene som bevingede Hoveder. Giv dem Mæver, saa vil Bingerne snart synke!

Tredie Scene.

Oberst von Hammer og Herman.

Obersten (meget stiv paaflædt, stærkt pudbred, med Hatten under Armen og en kort Spankrørstok i Haanden). Hr. Broder, her er jeg.

Herman (omfavner ham). Hjertelig velkommen!

Obersten (giengielder Favntaget, men dog med nogen Skaansel for sin Frisure). Du seer, at jeg til Ære for min Brud, har udstafferet mig, som om jeg skulde paa Bagtparade.

Herman. Du kommer altsaa virkelig, for at blive min Svigersøn?

Obersten. Paa min Ære! — Med Tiden bliver man gammel — man har ingen Bern —

Herman. Har Du endnu intet hørt om Din bortrømte Søn?

Obersten. Har jeg ikke meldt Dig noget desangaaende?

Herman. Ikke et Ord.

Obersten. Saa har jeg glemt det. Et halvt

Nar efter hans Flugt skrev han mig et hiertebrækkende Afskedsbrev til, og sturtede sig i Donaustrømmen.

Herman. Han er død?

Obersten. Steendød! Det gjorde han ogsaa bedst i. Drengen var en Romanhelt! der var aldrig blevet noget af ham. — Saa som og eftersom jeg nu er allene, og trænger til Pleie og Opvartning, saa har jeg efter vore Fædres Skik og Brug besluttet at tage mig en ung Kone.

Herman. Men min Therese er et halvt Barn endnu.

Obersten. Desto bedre! Børn kan man snøe ligesom Bødder.

Herman. Hun er rask.

Obersten (sætter sig i Positur). Hvad er da jeg?

Herman (smilende): Du, Broder Hammer? — Du dansede lystig paa hendes Moder's Bryllup!

Obersten. Hm! jeg tripper en Polstdans med endnu.

Herman. Det kan ogsaa være ligegodt. De bedste Dansere ere tit de fletteste Egtemænd.

Obersten. Rigtig, Hr. Broder! vore Forsfædre dansede lidt og drak meget. Nuomstunder er det omvendt; det kommer af denne hersens Læsen!

Herman. Nu er der ingen Selskaber mere uden Fruentimmer.

Obersten. De begynder endogsaa at faae Indpas i Klubberne.

Herman. Barselstuer, Spindestuer, og i det høieste en Kaffeekøst, det var i forrige Tider vore Koners Zinkel.

Obersten. Der blev aldrig danset, undtagen paa Bryllupper.

Herman. Nu er de paa Bal hver evige Nat.

Obersten. Og Børnene gaar for Kuld og koldt Vand og bliver opdragne blandt Tjenestefolkene.

Herman. Tralle Arier og brodere Portefeuiller, det lærer de.

Obersten. Men lase Snurkaal og sylte Agurker, det forstaaer de min Siel ikke!

Herman. Hvor mange Kioler deres Nabokone har, det veed de paa en Prisk.

Obersten. Men hvor mange Allen Lærred man kan faae af et Pund Her, det veed de ikke. Og veed Du, hvoraf det kommer? — det kommer af denne hersens Læsen!

Herman. I vor Tiid gik det anderledes til.

Obersten. Dengang vi bleve opdragne paa Slottet Greifenstein hos Din Bedstefader —

Herman. Dengang sad Pigerne ved Taffelet saa stive som Borls.

Obersten. Og kunde neppe trække Beiret i de snevre Snørlov.

Herman. De bleve saa røde som Skarlagen, naar man saae paa dem.

Obersten. Og sagde aldrig et Ord, uden man talde til dem først.

Herman. Saa snart Glassterne kom paa Bordet —

Obersten. O! saa maatte Qvindsfolkene pakke sig.

Herman. Saa pimpede min Bedstefader —

Obersten. Og vi to stjal os ned i Haugen —

Herman (som bliver mere og mere levende ved Ungdomsminderne). Kravlede op i det store Pæretræ —

Obersten. Og sad der oppe til Hovmesteren kaldte —

Herman. Herman! Christian!

Obersten. Hvor er I henne, Drenge?

Herman. Vi vare bomstille —

Obersten. Men den forbandede Gartner gav ham et Vink —

Herman. Saa stod han og truede —

Obersten. Og vi kapitulerede om Strassen.

Herman. "Hvem kravlede først op?" brums mede han —

Obersten. Men den ene røbede aldrig den anden!

Herman. Vilde han have os ned til Cornelius Nepos —

Obersten. Saa maatte han give gode Ord —

Herman. Ellers bleve vi siddende oppe i Pæretræet.

Obersten. Men saa lod han os ogsaa svede over
de forbandede Bøger —

Herman. Ligetil Klokken slog sex —

Obersten. Saa saae vi paa hinanden, og
grinde i Skægget.

Herman. Huffer Du endnu den Tone Klokken
havde?

Obersten. Kunde jeg male, saa skulde jeg
male Dig Klangen endnu.

Herman. Op fra Stolene!

Obersten. Bogen under Bordet!

Herman. I fuld Fjerspring ned ad Steens
Bindeltrappen —

Obersten. Arm i Arm ud paa Engen —

Herman. Pust Læder-Ballonen op —

Obersten. Smid den nu i Veiret! (begge de
gamle Mænd begynde i Tanterne at spille Bold).

Herman. Jeg slaaer den ligeop til Slotstaget.

Obersten. Jeg fanger den dog, naar den
falder ned —

Herman. Jeg driver den henad den Side,
for at den ikke skal flyve over Gærdet.

Obersten. Jeg driver den tilbage henimod
Muren.

Herman. Ikke hen i min Moders Vinduer!

Obersten (giver et valdigt Slag). Høit op
over Gavlen!

Herman (giver ligeledes et vældigt Slag).
Høiere! op til Taarnet!

Obersten. Endnu høiere! lige til Veirhanen!

Herman. Der ligger den i Taagrenden!

Tobias (som kom ind, medens de spillede, og saae paa dem med Forundring, brister nu i Skoggerlatter. Begge de Gamle blive forfækkede og staae ganske stamfulde).

Tobias. Lad Jer ikke forstyrre! Det er en god sund Motion. (Han gaar igien).

Obersten. Hr. Broder, vi har leget som to Børn.

Herman. Det skader ikke. Børneleg er et sandt Lægemiddel for Oldingen. Jeg er bleven ganske ung og vel tilmode derved. En gammel Ven, der, saa at sige, udgraver slige Erindringer af vore Ungdomsglæderes nedfaldne Herculaneum, o, han forsynger os! Hammer, derfor skal Du ogsaa have min Datter.

Obersten. Jo før, jo heller!

Herman. Du skal sidde hos mig ved Kammeren —

Obersten. Det vil jeg.

Herman. Du skal huske mig paa enhver barnagtig Overgivenhed, paa ethvert Pudseri vi begik sammen —

Obersten. Det vil give Æmne til mangen lystig Aften!

Herman. Enhver af Alverdommens Luner
skal Du drukne i vore Ungdomsglæders Bæger!

Obersten. Velan, Hr. Broder! Naar holder
vi Bryllup?

Herman. Menneſke! Du har jo ikke engang
ſeet Bruden endnu.

Obersten. Jovist har jeg ſeet hende; hun fik
juſt dengang ſine første Tænder.

Herman. Da har hun forandret ſig meget
ſiden den Tid.

Obersten. Dengang vilde hun ſlaae mig, naar
jeg kom hende for nær.

Herman. Nu er hun en blid, fornuſtig Pige.

Obersten. Fornuſtig? dog vel ikke alfor for-
nuſtig?

Herman. Hvad vil Du ſige dermed?

Obersten. Læſer hun ogſaa?

Herman. O ja.

Obersten. Hvad læſer hun?

Herman. Alleſlags.

Obersten. Det er ſlem! en Pige maa ikke
læſe alleſlags. En Bibel, en Røgebog, en Almanak,
og i det høieſte nogle fiemme opbyggelige Sentenſer,
mere kan man i Fremtiden ikke tillade hende.

Herman. Hvorfor det?

Obersten. Hr. Broder, Dværgſyge er ſlem,
men denne herſens Læſen — den er endnu meget værre.
Dengang de berømmelige Riddere endnu ikke kiendte

Bogstaver; dengang de malede et X istedet for Underkristen; dengang de trak Dyrenbalen, og trykkede Knappen af Sørdhæftet under Dokumenterne, det var gyldne Tider!

Herman. Hm! ligesom man tager det.

Obersten. Læsning ødelagde min salig Kone, Læsning styrtede min Hr. Søn i Donaustrømmen.

Herman. Den har dog ogsaa sin gode Side.

Obersten. Ja, de rene Sider, som Bogbindere sætter forrest og bagest i Bøgerne, det er de gode Sider. Nuomstunder kliver de jo endogsaa Nød- og Hjælpebøger for Bønderne. Gud naade os vel! Naar Bonden er i Nød, saa skal han bede, men ikke læse.

Herman. Min Therese er ingen Bondepige.

Obersten. Saa skal hun kiont fornemt lægge Hænderne i Skjød, thi jeg vilde heller finde en Galan hos hende, end en Bog.

Herman. Der kommer hun just med en Bog i Haanden.

Obersten. Au! au! (Han skynder sig at faa et Par hvide Handsker op af Lommen).

Fjerde Scene.

Therese. De Forrige.

Herman. Kom nærmere, Therese. Jeg foreskilder Dig her Oberst Hammer, og ønsker, at han maa behage Dig.

Therese (neier). Faderens Ben har Ret til Datterens Hægtelse.

Obersten (sætter sig i Positur). Dydzirede Frøken! jeg ønsker at blive Deres Ridder.

Therese. Saasnart min Fader anstiller en Turnering, saa vil jeg klæde den tappre Ridder i min Farve.

Obersten. Jeg kaster min Handske paa Kamppladsen, og paastaaer imod alle og enhver: at Therese von Edelschild er den deiligste og tugtigste Frøken i den hele Egn.

Therese. Jeg vil tænke paa den Belønning, som jeg skylder min dierbe Helt.

Herman. Den har han allerede selv tænkt paa.

Obersten. Eftersom og saasom de herlige Tider ere forbi, da man, til Vre for sin Mø, tumlede en Ganger og brød en Kanse, saa semmer og bør det sig, ved andrehaande Kierlighedstegn at fortiene den søde Elskovælen. De tillade mig derfor — (han nærmer sig til hende med mange ziirlige Komplimenter, tager meget høflig Bogen fra hende og kaster den ganske koldfindig ud af Vinduet).

Therese (forbauset): Hr. Oberst! hvad gjør De?

Obersten. Jeg kæmper imod Deres dumdriftigste Fiender.

Herman. Er Du gal, Oberst?

Obersten. Nei, jeg er ikke.

Therese. En splinterny Bog —

Obersten. En splinterny Fordærbelse.

Therese. Som jeg ikke engang havde læst —!

Obersten. Desto bedre!

Therese (til sin Fader): Det var Fabelsamlingen: Brittisk Ærlighed og Venjskab, som jeg fik inde fra Byen i Morges —

Obersten. Nu ligger den ude i Slotsgraven.

Therese (seer udaf Vinduet). Fader, brittisk Ærlighed og Venjskab ligger rigtig midt ude i alt Dyndet!

Obersten. Der hører den ogsaa hjemme.

Therese (fornærmet): Min Herre, jeg veed ikke, hvad det skal betyde —

Obersten. Et velmeent Kiendetegn — —

Therese. Min Ærbødighed for min Fader forbyder mig —

Herman (smilende): Vær rolig, mit Barn, hans Henfsigt er god. Han troer, at al Læsning forværrer Fruentimmerne, og da han har valgt Dig til Brud —

Therese (som forstænet): Mig?!

Obersten. Ja, Dem, dydædle Frøken!

Therese. Forlad mig, Hr. Oberst: en Elsker, der begynder med at kaste mine Bøger ud af Vinduet —

Obersten. — Er en hæderlig Adelsmand, der faaer de hensovne Riddere til at vende sig i Graven af Glæde.

Herman. Na, naa, Broder Hammer, det var rigtig nok en lille Ubefindighed af Dig. Saa-danne Ting tillader man sig i det mindste ikke før Brylluppet.

Obersten. Jeg handler ligesvem efter vore Fædres Sæder og Skikke.

Therese. Deres Spøg ængster mig, kære Fader!

Herman. Barn, det gielder Din Lykke, og med den spøger jeg aldrig.

Therese. Hvordan? De vilde for Alvor have — ?

Herman. Jeg vil ikke, men jeg ønsker.

Therese. At denne Herre —

Herman. At Du skal række denne Herre Din Haand.

Therese. Som hans Kone?

Herman. Som hvad andet?

Therese. Hans Alder —

Herman (smilende): Er Dig Borgen for hans Trost.

Obersten. Paa min Ære, min Frøken! jeg skal være Dem ligesaa tro, som Herkulisus var sin Herkuladifla.

Therese (undseelig): Hans Væsen —

Obersten. Jeg holder af vore Forsædres Sæder og Skikke.

Herman. Barn, Du bliver uartig!

Therese. Bliv ikke vred, kæreste Fader! — mit Hjerte —

Herman. Jeg haaber, at Du veed endnu ikke, at Du har et Hjerte.

Obersten. Det er en forbandet ny Mode med disse Hjertes!

Therese. Er jeg da bleven min gode Fader saa meget til Besvær, at han vil — opoffre mig?

Herman. Opoffre Dig?

Obersten. Romansprog!

Herman. Therese, jeg var saa glad, saa hjerteglad, fordi jeg ventede mig Lydighed af Dig.

Therese. Kun Lydighed?

Herman. Jeg troede, det vilde være Dig let, med et frit Hjerte at tilkiøbe Din gamle Faders Nolighed.

Therese (sukkende): Og min Nolighed!? —

Obersten. Vær De ganske ubekymret, min Frøken: Deres Nolighed skal ikke blive forstyrret hos mig, nei, paa min Ære! skal den ikke! De skal faae Lov at sove til Middag, og spadserere til den mørke Nat; men ikke læse!

Therese. Hr. Oberst, De nyder vore Forsædres Sæder og Skikke?

Obersten. Det forstaaer sig!

Therese. Følgelig ogsaa Oprigtighed?

Obersten. Min Favoritdyd.

Therese. Jeg maa da bekiende for Dem, at jeg duer slet ikke til at være en ærbar Ridders ærbare Hustru.

Obersten. Betsedenhed!

Therese. Jeg kan hverken spinde eller væve, hverken koge eller bage —

Obersten. Pardonneres!

Therese. Jeg kan blot læse og skrive.

Obersten. Begge Dele til Overflod.

Therese. Jeg forstaaer hverken at lave Urtevin eller Salve.

Obersten. Behøves heller ikke nuomstunder. Vore Adviser leverer Arcana i svære Mængde.

Therese. Istedetfor et Hushapothek ejer jeg en ganske kien Bogsamling.

Obersten. Den spadserer ud i Slotsgraven!

Therese. Saa styrtede jeg mig selv ud bags efter!

Obersten. Alffurat ligesom min Hr. Sen! Det kommer der af denne hersens Læsen!

Herman (til Therese): Gaaer den Snak snart Ende?

Therese. O, min Fader!

Herman (med Haardhed): Gaae ind i Dit Kammer.

Therese. Forstyd mig ikke, min Fader!

Herman (mildere): Troer Du, at jeg elsker Dig?

Therese. Kunde jeg tvivle derom!

Herman. Mener Du, at jeg vilde gøre Dig ulykkelig?

Therese. Vilde? De vil det sikkert ikke!

Herman. Er Dit Hjerte frit?

Therese (stammende): Ja.

Herman. Saa tvinger jeg Dig jo ikke. Du bliver forenet med en brav, solid Mand. Han vil ikke flase, men han vil være Din Ven, og det er mere.

Therese. I hans Alder behøver man kun Venskab, men i min —

Herman. Du vil gøre Din gamle Fader glad. Du vil lønne ham, fordi han ikke gav Dig nogen Stedmoder. Behøver jeg at sige mere?

Therese (vrider angstelig sine Hænder).

Herman. Er det alt Dit Svar?

Therese (folder Hænderne bønlig).

Herman. Gaae fra mine Dine! jeg kan ikke lide saadanne Sagter. Et Barn, som vrider Hænderne, naar det skal gøre sin Fader lykkelig, kender hverken Pligt eller Rierlighed. Gaae ind i Dit Kammer, blad i alle Dine Romaner, og naar Du finder en, som lærer Børn Uhydighed imod Forældres Bud, saa fast den ned i Dyndet ved Siden af Fabelsamlingen: Brittisk Uerlighed og Venskab! (Therese gaaer grædende bort.)

Femte Scene.

Herman og Obersten.

Herman (snoer sit Lommetsørklæde i Bredde og tygger paa Enderne).

Obersten. Bryd Du Dig om ingenting, Hr. Broder! jomfruelig Blufærdighed, det er alt! Den Ting finder sig nok.

Herman. Og hendes Afsky for Dig?

Obersten. Gaaer over.

Herman. Hendes Taarer?

Obersten. Lørrer.

Herman. Hendes Sukke?

Obersten. Holder op.

Herman. Jeg kunde blive rasende! Nu har jeg saa længe haft den Plan i mit Hoved! jeg har pleiet den, som Gartneren pleier den spæde Træstamme, i hvis Skygge han haaber at udhvile sig paa sin Alderdoms Dage.

Obersten. Du skulde ikke have givet hende Bøger. Det kommer altsammen af denne hersens Læsen!

Herman (ærgert): Na, Snak!

Obersten. Thi: hvorfor læser man andres Tanker? for at glemme sine egne.

Herman. Naar eens egne Tanker ere dumme, saa gjør man meget vel deri.

Obersten. Læsning er — —

Herman. En behagelig Lidsfordriv.

Obersten. Tiden er ædel: man skal engang aflægge Regnskab for, hvordan man har anvendt den; men at ase, det er —

Herman. Det er bedre, end at ryge Tobak!

Obersten. Nei, jeg beder mangfoldig, Hr. Broder! ved at ryge Tobak kan man anstille allehaande-deilige Betragtninger. En Nøgsten: — sic transit gloria mundi! Men at læse, det er —

Herman. Jeg beder Dig for Himmelen's Skyld, hold dog op engang! Du seer, at jeg brænder, og saa øser Du endda Olie i Ilden!

Obersten. Saa lad os søge Udspredelse. Vi vil gaae ned i Staden. Har Du smukke Heste?

Herman. Nei.

Obersten. Har Du Hunde?

Herman. Nei.

Obersten. Pibehoveder?

Herman. Nei.

Obersten. Noa, hvad har Du da?

Herman. Jeg har en Datter, som gjør mig heed i Hoveder.

Obersten. Ansæt Dig Pibehoveder. Et heedt Hoved følges herligt ved Hjælp af et heedt Pibehoved.

Herman (spodt): Nei, virkelig?

Obersten. Jeg lader mine Pibehoveder komme fra Pohlen, og jeg kan give Dig de allerbedste Adresser.

Herman (med indædt Vrrighed): Ei, det er jo ypperligt!

Obersten. Ellers bliver Du taget ved Næsen, Hr. Broder; thi der findes nogle ugudelige hedske Christne, der forfærdiger uægte Meerstumsbibehovsder, koger dem i Linolie og Drageblod —

Herman (tager ham haardt ved Haanden). Kom, Oberst, kom, jeg vil føre Dig —

Obersten. Hvorhen?

Herman. Hvorhen Du selv vil!

Obersten. Heste har Du ikke, Hunde heller ikke; har Du kanskee et Rustkammer?

Herman. Ja, det har jeg.

Obersten. Funtus! funtus! der skal Du beundre mine Rundskaber —

Herman. Du vil rigtig nok finde det i Vorden —

Obersten. I Vorden? ei! ei! det kommer af denne hersens Læsen!

Herman. Nu igien? (leer af Vrrighed.) Jeg lod nylig en gal Hund skyde ihjel, mener Du ogsaa, at den blev gal af "denne hersens Læsen?" —

Obersten. Det er vel muligt. Den, som læser meget, forlømmer sine Hunde, og saa maa de stakkels Væster jo tilfidsst blive gale og forrykte.

Herman (rasende): Du er —! — Du er —! — Beed Du hvad — — N, gaae ad Hovedet til! gaae Guden i Bold! (Han render ud.)

Obersten. Tanden har sit Sæde i Bibliothekerne, men ikke i Rustkammerne! (han følger efter ham.)

Siette Scene.

Tobias (efterfulgt af to Tienere, som bære Urtepotter).

Sæt Urtepotterne herhen ved dette Vindue; saa faaer de Ustensolen siden. (Tienerne sætte Urtepotterne og gaae ud. Tobias syslende med Blomsterne.) Det betænkt, saa har Blomsterne det bedre her i Verden, end Menneskene. Hvem bærer vel et Menneske hen i Ustensolen, naar det ikke mere selv kan giøre det? — En god Blomst faaer Pleie og Opvartning, det faaer et godt Menneske meget fieldnere; — og hvor tit bliver ikke en herlig Menneskeplante rykket op, fordi den staaer det fornemme Ufrud i Veien? — Kom hid, Du smukke Hyacinthe — saa — aabn Din Kalk — Du er rigtig nok næsten afblomstret — Du er et Billede af mig — De første Klokker visner allerede — men, gode milde Gud! Du gav mig jo ogsaa en Smule Soel paa mit Livs Aften!

Syvende Scene.

Therese og Tobias.

Therese (seer sig frygtsom om, derpaa iler hun hastig ind.) Al, Kiære Dinkel! —

Tobias. Maa, hvad er der paa Gærde? Du veed jo nok, at D! og Ak! ere mig altid to uvelkomne Gæster.

Therese. Jeg maa sukke! thi min Fader vil have, at jeg skal hensesukke mit unge Liv!

Tobias. Nei, det vil han vist ikke have, Therese.

Therese. Jeg skal givtes med den søle gamle Oberst.

Tobias. Hm! naar jeg binder denne Lillie op til en tør Stok, saa giver jeg den en Støtte.

Therese. Trænger jeg til nogen Støtte, saa længe min Fader lever? Til hans Omhed vil jeg holde mig; den er mig trygt Børn imod enhver Fare; man tager min elskede Støtte fra mig, og jeg synker til Jorden — i Jorden!

Tobias. Men Din Fader kan ikke leve evig.

Therese. Er Obersten da yngre, end han?

Tobias (forlegen): Nei, det er han vel ikke?

Therese. Og kan jeg elske ham?

Tobias (trækker paa Skuldrene). Det veed jeg ikke.

Therese. Nei, jeg kan ikke elske ham! troe mig, kære Onkel, jeg kan rigtig ikke elske ham!

Tobias. Gaa siig ham det.

Therese. Det har jeg sagt ham.

Tobias. Og han troer det ikke?

Therese. I det mindste bryder han sig ikke om det.

Tobias. Han tænker vel, at saadan en ung
 pige veed endnu ikke hvad Kierlighed er.

Therese. Ah! deri tager han Feil.

Tobias. Saa? — det gier mig ondt.

Therese (slynger sine Arme om ham.) Kiere
 Onkel! hielp De mig!

Tobias. Hvori?

Therese. De har for lang Tiid siden giættet —

Tobias. Hvilket?

Therese. Staa mig for Tilstaaelsen!

Tobias. Du er dog vel aldrig forelsket i mig?

Therese. De spotter —

Tobias. Tak for Skosen!

Therese. De er saa iegod —

Tobias. Vil Du bestitte mig?

Therese. De seer saa gierne lykkelige Men-
 nesker —

Tobias. Men ikke paa andres Beføstning.

Therese. Mine Onkler —

Tobias. Dine Onkler maae staae under Dine
 Pligters Herredømme.

Therese. Jeg troede stedse, at alle mine
 Pligter stode i mit Hjerte.

Tobias. Det haaber jeg ogsaa.

Therese. Hvorfor finder jeg da ikke denne
 deriblandt?

Tobias. Lidenskaben har ventelig jaget den ud.

Therese. Hvad skal jeg da nu giøre?

Tobias. Udrybde Videnffaben.

Therese. Og naar jeg ikke kan det?

Tobias. Lide, tie, adlyde.

Therese. De er saa usædvanlig alvorlig i Dag.

Tobias. Hører Du ogsaa med blandt de Mennesker, hvis Venffab man forfpilber, naar man ikke altid snakker dem efter Munden?

Therese. Nei, min bedste Onkel! min anden Fader! jeg vil følge Deres Raad, men De maa behandle mig ligesom et Barn, som man lader skrive efter Linial, for at det ikke skal skrive skævt.

Tobias (klapper hende paa Skulderen). Gode Glut! Ja, jeg vil være Din Skrivemester!

Therese. Ikke sandt, De ønsker at see mig lykkelig?

Tobias. Det gjør jeg, Pige!

Therese. Og dersom der var muligt —

Tobias. Hvilket?

Therese. Al! jeg elsker ham saa inderlig!

Tobias. Hvem?

Therese. Og nu, da han har faaet en Orden, saa er han jo vel Adelsmand — ligesaavel som Siegfried von Lindenberg?

Tobias. Var han kun ogsaa ligesaa riig, som Siegfried von Lindenberg!

Therese. Det bryder Fader sig ikke om!

Tobias. Kiender det unge Menneske Dine Forelsker?

Therese. Ja.

Tobias. Har han bobet at giøre Dig Forslag?

Therese. O nei!

Tobias. Og alligevel ere I enige?

Therese. Det kommer, man veed ikke selv, hvordan?

Tobias. Blev det blot ved Diensproget? eller —

Therese (Skamfuld): Jeg har — givet ham en Ring.

Tobias. En Ring?

Therese. En lille glat Ring.

Tobias. Saa?

Therese. Til Afsmindelse.

Tobias. Og han? —

Therese (seer bly ned paa sin lille Finger, hvor paa hun har en Haar-Ring).

Tobias. Saa, saa? jeg forstaaer Din Pantomime. — Vige, Du har gjort en dum Streg!

Therese. Med Siel og Hierte!

Tobias. Desto værre! og min Pleiesøn har begaaet en slet Streg.

Therese. De gjør ham Uret. Han er den bedste, den ædleste Ungling!

Tobias. Men Ringen —

Therese. Han har over hundrede Gange igiens taget for mig, at han nærer slet intet Haab. —

Tobias. Men Ringen —

Therese. Han har over hundrede Gange bedet mig, at give mit Hierte til en værdigere.

Tobias. Hvorfor gjør Du det da ikke?

Therese. Fordi — fordi jeg ikke endnu har fundet nogen Værdigere!

Tobias. Og fordi det ventelig ikke var hans Alvor. — Vær fornuftige, lad den Ting fare. Saa-danne Blomster tribes ikke. Den faderlige Forbandedelses = Tis —

Therese (gysende): Derfor vil Gud og mit Hierte bevare mig!

Tobias. Stoel paa Gud, men ikke paa Dit Hierte.

Therese. Kierlighed forædler. Jeg kan opoffre mig for min Fader, naar det maa saa være.

Tobias. Tænker Knøsen ikke ligesaa, saa fortjende han ikke Din Kierlighed.

Therese. Tael til ham med Milderhed!

Tobias. Naar har Du nogensinde hørt mig tale umildt? — Jeg vilde blot — det er mig slet ikke kiert, at han kommer her. For det første maae I ikke see hinanden.

Therese. Hvor længe?

Tobias. I de første 30 Aar vil jeg ikke raade dertil.

Therese. De spøger. Hvem veed, hvordan Lærningerne endnu kan falde,

Tobias. Den, som staaer for sin Fremtiid som for et Spillebord, og venter paa blinde Tilfælde, det er en Daare.

Therese. Naar jeg kun maa blive fri! naar jeg kun ikke skal girtes med den gamle Oberst! raad De mig, bedste Onkel! kun ikke det!

Tobias. Ja, kære Barn, hvad skal jeg raade Dig? — henvend Dig lige til ham selv; aabenbar ham frimodig Dit Hjertes Tilstand. Er han en ædel, fiintsøgende Mand, nu, saa vil han selv træde tilbage. —

Therese. Ja, det vil jeg! Maaskee lykkes det mig, at røre ham, endogsaa at giøre ham til min Fælsmand!

Tobias. Ah! der svinger Haabet sig allerede atter op til Skærme. Være dets Vinger ikke ere af Bør! Vær vaersom, Pigebar! Siig, hvad der behøves. men ikke mere! Den, som gaaer langsomt, stikker sig ingen Torn i Foden. (Han klapper hendes paa kinden, hun kysser hans Haand, og han gaaer.)

Therese (allene). En iegod Mand! — Det er Skade, at han nok aldrig har elsket! ellers vidste han, at en Piiil i Hjertet gjør meget mere ondt, end en Torn i Foden. (Hun gaaer; men møder Obersten i Døren.)

Vattende Scene.

Obersten og Therese.

Obersten. Paa min Tre, deilige Frøken, det er mig tiert at møde Dem, thi mellem os: Deres Hr. Faders Kuffammer er ikke et Skud Krudt værd!

Therese. Han er ikke Kiender.

Obersten. Allevegne Franskmænd, hist og her en Mailcønder, luter Fabrikvarer! En eneste Cronacher-Bøsse af Johan Zimmer, den er god, men den er ganske rusten.

Therese. Min Onkel har i forrige Tider —

Obersten. Nei, hør mig! der skulde De see ganske andre Ting! Jeg har Pickelbøsser, Millersbøsser, Stegelinsbøsser —

Therese. Torde jeg — —

Obersten. Jeg har Salzburger-Bøsser af Johan Stegreiter —

Therese. Kiere Hr. Oberst —

Obersten. Jeg har Willinger-Bøsser af Melchior Wetschgen.

Therese. Jeg forstaaer mig rigtig slet ikke derpaa.

Obersten. Ah, De er en lille Skielmsmesterke! De har ramt mig, som om De havde skudt efter mig med min allerbedste Bøsse.

Therese. Ganske imod min Villie —

Obersten. Naa, naa, naa, det skader ikke! Naar saadan en Diana lader sig see — (i en undervisende Tone): Hos de umælede forblindede Hedninger var Diana Gudinde for Jagten.

Therese. Og en Fiende af alle Mandfolk!

Obersten. Med Guds Hielp skal De endnu bringe det ligesaavidt som min høifalige Frue Moder; hun reed ud, og skød sin Hare som en Karl! og naar hun var allene, kunde hun ogsaa røge sig en lille Pibe Tobak, Gud glæde hendes Siel!

Therese. Ved denne ypperlige Moders Minde besværges jeg Dem — —

Obersten. Dydzirede Frøken, tael ikke om Besværgelser; det er Satans Værk og Argelisk!

Therese. I Lillid til Deres Høimodighed —

Obersten. Ja, det lader jeg passere! Høimodighed er en Ridderdyd —

Therese. De har tiltænkt mig den Ære —

Obersten. Vdmægste Tiener! Æren er paa min Side.

Therese (besseden): Men ikke Rierligheden.

Obersten. Desto bedre!

Therese. Hvordan, Hr. Oberst? —

Obersten. Jeg veed nok, at man paa nogen Tiid har faaet den dievleblændte Mode, at forelske sig for Brylluppet; men det maa ikke være! det er slet ikke efter Fædrenes Sæder og Skikke.

Therese. Efter mine Begreber —

Obersten. Barn, De har faaet Deres Begreber af denne hersens Læsen! For 300 Aar siden lærde man ikke og forelskede sig heller ikke.

Therese. Ridderromanerne paastaae dog det Modsatte!

Obersten. Jeg vilde ønske, at alle Roman-skriverne sad i Ruinerne af mit gamle Ridderslot! En tugtig og sødelig Frøken i det femtende Sekulum saa sin Gemal første Gang i Dinene tre samfulde Dage efter Brylluppet.

Therese. Og naar han saa mishagede hende — ?

Obersten. Saa elskede hun ham alligevel, som sig bør og bør!

Therese. Ja, dengang vare ogsaa Hjertes og Bønder Livegne.

Obersten. Derfor naar dydzirede Frøken forsikkrer mig, at De endnu ikke elsker mig, saa er sligt mig en saare glædelig Tidende —

Therese. Al, det er rigtig ogsaa den eneste Glæde jeg kan volde Dem!

Obersten. Da dette noksom lærer mig, at dydædle Frøken er opvoren i Tugt og Erbarhed, som det sømmer sig for en adelig Frøken.

Therese. Et Aar før vilde jeg vist ogsaa have priist mig lykkelig, at see en Mand af Deres Fortienester —

Obersten. Udmyge Tiener!

Therese. — hos hvem de gamle Middere's Ærlighed igien lever op —

Obersten (stedse mildere og mildere): Æresbødige Tiener!

Therese. — hylde mine saa Undigheder —

Obersten. Deres underdanigste Slave!

Therese. Men — jeg elsker allerede en anden! —

Obersten (studser): Hvad?

Therese. Den fortreffeligste Yngling!

Obersten (hoster i Forlegenhed, piller paa sine Manschetter, o. s. v.). Saa?

Therese. Jeg elsker ham saa varmt, saa inderligt —!

Obersten. Det kommer der af denne hersens Læsen!

Therese. Han ejer mit hele Hierte!

Obersten. Han maa levere det tilbage.

Therese. Aldrig!

Obersten. Han har staalet det.

Therese. Jeg har givet ham det.

Obersten. Uden Deres Faders Billie.

Therese. Overrasket af Kierlighed —

Obersten. En Pige maa aldrig lade sig overraske! det har sommetider meget slemme Følger.

Therese. De er en ædel Mand —

Obersten. Det forstaaer sig; min Familie er af gammel Adel.

Therese. De vil ikke misbruge min aabens
hiertige Bekjendelse —

Obersten. Nei, ingenlunde! jeg vil knække
Halsen paa det unge Menneſke, og dermed baste!

Therese. Min Kierlighed vilde følge ham i
Graven!

Obersten. Der maa han ogsaa hiertelig gjerne
beholde den!

Therese. Vilde De da altid ſee en bedrøvet
Kone?

Obersten. Det har gode Veie! vi gaaer paa
Jagt! min Paſop, det er en Hund! han kan fryde
Sindet!

Therese. De spotter, Hr. Oberst? det har
jeg ikke fortient.

Obersten. Barn, De fortjener en brav Mand,
og ham ſkal De ſaae.

Therese. Jeg ſatte alt mit Haab til Deres
Edelmødighed.

Obersten (med Forſtillelse): Naa, naa! jeg
har ogsaa Medynk med Deres Ungdom. Man ſkal
hænge Menneſkekierligheds-Rappe over ſin Næſtes
Feil.

Therese. Saaledes tænkte de ærlige Riddere!

Obersten. Siden De nu er af god Herkomst,
og ſølgelig min Næſte —

Therese. Han fortjener ogsaa Deres Venſkab.

Obersten. Saa? (han hoster.) Hvad hedder Mennesket?

Therese (mistroisk): De vil dog vel ikke — ?

Obersten. Wærn, naar jeg skal hjælpe, saa maa jeg jo dog vide hans Navn.

Therese. Welan da — han hedder Weyse.

Obersten. Weyse? von Weyse? den Familie kender jeg ikke.

Therese. Han er kun riig ved Fortienester, kun af Udel ved sit Hierte!

Obersten. Hvad? ikke engang Udelmand?

Therese. Han har erhvervet sig den skønneste Udel: ved egen Kraft spingede han sig fra simpel Soldat op til at blive Lieutenant, og med sit Blod købte han Ordenen pour le merite!

Obersten. Altså en Chevalier de fortune. Hvor er den unge Helt?

Therese. Ikke langt herfra; hans Escadron holder i Dag Rastdag i Ebersdorff.

Obersten. Meget vel. Jeg vil tale med ham.

Therese. Forsikre ham om min usoranderlige Trost!

Obersten. Jeg vil forsikre ham — at han er en lumpen Udel!

Therese. Hvad siger De, Hr. Oberst?!

Obersten. At han har bestaaet den adelige Familie von Edelschild!

Therese (forbittret): Kun Lumskhed bestkæmmer!

Obersten. At han paa Timen skriftlig skal frasiage sig Dem —

Therese. Det gjer han ikke!

Obersten. Eller han skal høre mine Pistoler af Lazarino Comminazzo fuse!

Therese. De har bedraget en stakkels lettroende Pige! De har fralokket mig min Elsters Navn og Opholdsted; De vil adskille to gode Hjerter; De vil med Magt slæbe mig til Alteret; det, min Herre, det bestkæmmer Deres Ahner!

Obersten. Hvad for noget?! bestkæmmer jeg mine Ahner!?

Therese. Men det skal ikke hjælpe Dem! jeg tager Dem dog ikke!

Obersten. Det skal vi faae at see!

Therese. Deres Trusser vil jeg lade Lieutenant Wansse besvare.

Obersten. Lieutenant Wansse, ha! ha! ha!

Therese. Har han faaet Bugt med et Batterie, saa er han vist heller ikke bange for en Invalid!

Obersten. Jeg en Invalid? Død og al Landsens — —!!

Therese. Men siden De dog veed alting, og da jeg nu ikke holder det Umagen værd at følge noget for Dem, Hr. Oberst, saa maa De endnu vide: jeg har givet Lieutenanten en Ring; han fik den som

et Pant paa min Troffel. Kun naar han giennem sin Medbeilers Haand sender mig denne Ring tilbage — det var vor Aftale, — kun da er jeg fri igien. (med en spodst Compliment): Forsøg Deres Lykke; bring mig Ringen tilbage, saa er jeg Deres Brud. (Hun gaaer.)

Niende Scene.

Obersten (allene).

(Han stamper med Stokken mod Gulvet.) Det kommer der af drune hussens Læsen! Men naar jeg først har faaet Mannesellen under min egen Laas og Lukke, saa skal der ikke komme en Bog over min Dørtærskel! Jeg vil lade komme tolv ubestikkelige Poseliggere til at holde Bogen nede ved Porten; de skal visiterer hver en Rødsteensskjelling, og vende Kommerne paa hver en Svolsstikkeemand, saa at der skal ikke faae Lov at passere saameget som en Almanak engang! — Hei! Patzig! Uf!

Tiende Scene.

Obersten og Patzig.

Obersten. Du forføier Dig strax til Ebersdorf!

Patzig. Ebersdorf.

Obersten. Der spørger Du om en vis Lieutenant Wasse.

Patzig. Lieutenant Wasse.

Obersten. Husar, Dragon, Bosniak, hvad ved jeg! kort sagt, af Cavalleriet.

Patzig. Cavalleriet.

Obersten. Du formelder ham en Hilsen fra Din Herre —

Patzig. Fra den naadige Hr. Oberst von Hammer!

Obersten. Nei vist ikke, glatvæk fra Din Herre. Karlen er borgerlig; jeg tør ikke engang lade mig forlyde med, at jeg har noget at afgjøre med ham.

Patzig. Men naar han nu spørger, hvem min Herre er?

Obersten. Saa svarer Du, at han vil tiids nok lære at kende mig, thi jeg har i Ginde at slaae hans Pandebrast i Stykker! —

Patzig. Brr! —

Obersten. Fordi han har understaaet sig, at kaste sine dumdriftige Dine paa min Brud.

Patzig. Men hvis han tager Complimenten ilde op — ?

Obersten. Jeg siger: det er en Borgerlig.

Patzig (gnider sig paa Ryggen.) De borgerslige Næver —

Obersten. Hold Riæbt og riid! Saasnart jeg har poleret og ladet mine Pistoler, saa svinger jeg mig op paa den brune Hingst, og galopperer efter Dig.

Patzig. Det strider imod Resecten; saa var Deres Høivelbaarenhed jo bag efter mig.

Obersten (løfter Stokken).

Patzig (trækker sig frygtfuld tilbage). Ja, det er en anden Sæk!

Obersten (jager ham stedse nærmere og nærmere hen til Døren). Kender Du denne?

Patzig. Destoværre!

Obersten. Har Du forstaaet mig?

Patzig. Guldkommen.

Obersten. Du vil ikke smage?

Patzig. Nei, jeg takker.

Obersten. Du rider?

Patzig. Jeg rider.

Obersten. I Galop?

Patzig. I Galop. (Han snoer sig meget udmyg ud af Døren.)

Obersten (allene): En dygtig Stok, det er dog et herligt Inventarium! (Han svinger den.) Sæt mig en heel Stok Philosopher her paa Pletten, og jeg disputerer dem sender og sammen hør en Rævt! — Jeg troer, den Rægt begynder ogsaa at løse. Det griber om sig, ligesom den sorte Pest eller den gule Feber! Bliber der ikke snart raadet Bod paa denne uhyksalige pestilentialke Sygdom, saa varer det ikke længe, inden Folk har læst al Subordination ud af denne syndige Verden! (gaaer.)

T r e d i e A c t.

En Bondesue i Eberödorf.

Første Scene.

Lieutenant Weyse (allene).

(Han staaer ved Vinduet med Armene overfor.)
 Det er ikke muligt! Hesten maa være styrtet med ham, eller der maa have hændet Karlen en anden Ulykke. — (Han gaaer urolig frem og tilbage, og seer af og til ud af Vinduet.) Han har en Hest, som, naar det kommer an derpaa, render sin Mil i 20 Minutter. — (Pause.) — Skulde man have holdt ham op paa Slottet? — kønste Therese — ? — (Pause.) Min gode Pleiefader er dog vel ikke syg? — eller Therese?! — (utaalmodig: Leopold! Leopold! jeg bad Dig at skynde Dig! — (han seer ham pludselig langt borte.) — Naa, omfider! der kommer han ind ad Ledet. Den forbandede Karl! Gud for Gud, men syngende af fuld Hals! (han vinker ad ham.) Naa, har han hele Weien reder saaledes og fulgt Liig, saa var det intet Under, at han lod mig fortvivle her af Utaalmodighed.

Anden Scene.

Lieutenanten og Leopold (lidt perialiseret; hver Gang han holder op at tale, synger han Stumper snart af een og snart af en anden Drifteweise.)

Leopold (synger): "Skienk i Glasset, thi nu vil vi drikke —"

Lieutenanten. Men sig mig dog, for Himmels Skyld: hvor har Du været henne i al den Tid?

Leopold. I Fryd og Gammen, Hr. Lieutenant! (han synger): "Druen vører paa vor Klode, og paa Ranken Glæden groer! Vinen gjør os veltilmode —"

Lieutenanten. Karl, jeg tror Du er fuld?

Leopold. Fuld? nei! Leopold Kruraholz drikker sig aldrig fuld. (han synger): "Er jeg lidt fuld'en Morgenstund, kalde de mig en Fyldehund." Det er kun saadan — saadan en lille Zusaß, ha! ha! ha! (han synger): "Skienk atter i til Glassets Rand, thi aldrig nok man drikke kan! trallala —"

Lieutenanten. Hvem har givet Dig at drikke?

Leopold. Berten i den hvide Due. De kender ham jo nok? Patronen med den røde Næse, en Mißswei herfra. (han synger): "Min Doctor er en ærlig Mand, han siger: Du bør drikke alt hvad Du vil undtagen Vand, det ene duer ikke! —"

Lieutenanten. Er det muligt? istedet for at ride til Edelschild, saa sidder Du i Kroen og pimper?

Leopold. Vor Herre bevares! jeg kommer jo justement fra Edelschild. (han synger): "Jeg er en Mand, som har saa vidt ombaudret, at ingen meer bereist man nævne kan —"

Lieutenanten. Ere de allesammen friske der?

Leopold. Saa friske som Fisten i Bandet! undtagen den unge Frøken —

Lieutenanten (hastig): Hvad? er hun syg?

Leopold. Alt see til just ikke, men hun maa dog nok være syg, for hun vilde have, at jeg skulde drikke hendes Sundhed. (han synger): "Kling! Klang! Kling, Kling, Klang! til vor Sang —"

Lieutenanten. Mar, hvor Du forstrækkede mig!

Leopold. Det gjorde jeg ogsaa ærlig og redelig, og nu tænker jeg nok, at hun er i Bedring. (han synger): "En Skaal for den Mø paa femten Aar —"

Lieutenanten. Hvad sagde hun?

Leopold (synger): "Skal jeg være glad, saa maa jeg drikke! —"

Lieutenanten. Saa svar mig dog! hvad sagde hun?

Leopold. Frøkenen? Hun gav mig en Dukat, og sagde: "der, ærlige Leopold, drik min Sundhed."

(han synger): "Naar engang a skal i Brudeseng,
faldera, falderala, røde Rose —"

Lieutenanten. Var det alt?

Leopold. I det mindste var det det Bedste!
(han synger): "Den Skaberen skienkte en oplyst Fors-
stand, han synger og drifter saalænge han kan —"

Lieutenanten. Spurgde hun ikke om mig?

Leopold. Lovist spurgde hun. (han synger):
"Vaagn op til Fryd, men Kraft og Ungdom parre sig —"

Lieutenanten. Naa? hvorom da? hvorom
da? — Han tager Livet af mig med sin Syngen!

Leopold. Om — om — saadant hvad man
pleier at spørge om! Jeg maatte fortælle, hvordan
vi havde attackeret Batteriet, og Hr. Capitainen var
saa god at løbe Storm imod det engang endnu.
(han synger): "Ud til Kampen es Glasterne byde! —"
Da vi marscherede over Fæstningsgraven, var den
naadige Frøken færdig at døe af Angest.

Lieutenanten (meget glad): Var hun virkelig
lig, Leopold? hvad?

Leopold. Da Hr. Capitainen raabde: Victoria!
saa indbrede hendes Dine. (han synger): "Hvor Fas-
ter Evan throner, Glæden smiler —"

Lieutenanten. Og hun gav Dig en Dukat?
Hvor har Du den?

Leopold. Jeg byttede den hos Verten i den
hvide Due. (han synger): "Mit fulde Glas og Sans-
gens raske Toner —"

Lieutenanten. Dumrian! jeg vilde have givet Dig dobbelt saa meget for den!

Leopold. Men jeg skulde drikke; saadan løb min Ordre. Da Glasen var tomt, saa reed jeg langsomt og veltilmode hertil. (han synger): "Naar fra Kroen jeg kommer tilbage —"

Lieutenanten. Langsomt? ypperligt!

Leopold.) Mit Hoved var saadan blevet en Smule — en Smule tungt! — (han synger): "Wer niemals einen Rausch gehabt, der ist kein braver Mann —"

Lieutenanten. At Din Herres Hierte imidlertid blev tungere og tungere, det tænkte Du ikke paa!

Leopold. Nei, det tænkte jeg min Siel ikke paa! Frøkenen og Vinen, Vinen og Frøkenen, det var alle mine Tanker, Summa Summarum! (han synger): "Piger og Druer, fallala! Druer og Piger hop sa sa! Piger og Druer leve!"

Lieutenanten. Ja vil ride derhen.

Leopold (synger): "Wohl auf, Kameraden! aufß Pferd! aufß Pferd! ins Feld, in die Freiheit gezogen!" — Skal jeg sadle Hesten?

Lieutenanten. Dumme Spørgsmaal! det kan Du vel vide! Det er over en Time siden, at jeg blev færdig med alt hvad jeg havde at bestille.

Leopold. Bare Frøkenen ikke havde givet mig noget at bestille i den hvide Due! (han synger):

Seg mærket har, at Perialer
 er en forbandet moersom Ting!
 men det er slemt, vor sidste Daler
 af Lommen farer i eet Spring!
 Forinden Hiernens Planter
 kun Galskab holder Huus,
 og alle vore Tanker
 er Flaske, Glas og Kruus!
 Naar Vinen stiger op i Panden
 lister Forstanden kiønt sig ud!
 Kun Glæden man seer!
 man blinker og leer!
 man glemmer sin Sorg!
 man drikker paa Borg!
 Hurra! Ha! ha!
 Heisa! Hopsa!

(talende): O, den Vin og de Piger! og de Piger og den Vin! hvilke Rakkerbistener! (han synger):

Hil Druer! Hil Piger! Hil Bacchus, Glæ-
 dens Gud!

Nu springer jeg afsted, Hr. Lieutenant! (Han
 gaaer til Døren og standser.) Hei! hvad er det for en
 Svend der kommer? (Patzig træder ind.) Hvad Godt?

F r e d i e S c e n e.

Patzig. De Forrige.

Patzig. Logerer Lieutenant Weyse her?

Leopold. Herr Lieutenant Weyse logerer her!

Watzig. Ja, for Dig er han vel Herre.

Leopold. Grobian! naar drak vi Du? hvad?

Lieutenanten. Hvem er han, min Ven?
hvad vil han?

Watzig. Min naadige Herre lader formelde sin
Hilsen —

Lieutenanten. Hvem er hans Herre?

Watzig. En Kavaleer.

Lieutenanten. Hvad hedder han?

Watzig. Han vil ikke compromittere sit Navn
i denne Affaire.

Lieutenanten. I hvilken Affaire?

Watzig. Som Kavaleer af et gammelt Haus
kan han ikke duellere med en Borgerlig.

Lieutenanten. Ih nu, saa kan han lade det
være!

Watzig. Vigtige Grunde nøder ham dog til,
at slaa Deres Pandebrast i Stykker.

Lieutenanten. Mit Pandebrast! — Primer
han, min Ven?

Watzig. Hvis De ellers er Lieutenant Wajse?

Leopold (viser ham sin knyttede Næve). Herr
Lieutenant!

Lieutenanten. Lad den Mar snakke. (til
Watzig): Kiender jeg hans Herre?

Watzig. Nei.

Lieutenanten. Kiender han da mig?

Watzig. Nei.

Lieutenanten. Og Navnet er en Hemmelighed?

Patzig. Ja.

Lieutenanten. Årsagen til Udfordringen ogsaa?

Patzig. Min Herre har truffet Dem paa sine Enemærker.

Lieutenanten. Deri tager han feil, thi jeg gaaer aldrig paa Jagt.

Patzig. Det betyder, allegorisk talt, hans Brud.

Lieutenanten. Hans Brud? hvilken Brud?

Patzig. Den høiadelige Greken Therese von Edelschild.

Lieutenanten. Hvad! er hun forlobet? er hun Brud?

Patzig. Ja, om aatte Dage er hun en naadig Frue.

Lieutenanten. Du lyver, ugle Menneſke!

Patzig. Skield De kun ud, min Herre hæver mig nok.

Lieutenanten. Gaae og ſiig til Din trodsige Anonymus, at han ſan komme, derſom han har Lyſt at være Nar. Men han maa ſkynde ſig, thi ellers kunde det let hænde ſig, at det blev mig, der beſegde ham!

Patzig. De ſaaer ſaamæn ikke længe at vie!
(Han vil gaae.)

Leopold. Hør engang, Kamerad —

Matzig (haanlig): Kamerad? jeg tiener hos en Kavaleer!

Leopold. Altsaa ikke Kamerad, men Flesgel! Naar vore Herrer skyder hinanden for Panden, saa synes mig, vi to kunde tage Sablerne i Mæsen, og sebe hinanden lidt ind. Jeg gad forbandet gierne barbære saadant et Firk! men Du maatte lade Din Næse og Dine lange Øren assurere, det vil jeg raade Dig som en Ven.

Matzig. Naar han engang lægger sig efter min Brud, saa vil jeg see til, om jeg kan nedlade mig saa dybt! (Han gaar).

Fjerde Scene.

Lieutenanten og Leopold.

Lieutenanten (gaaer frem og tilbage i heftig Urolighed). Hvad er det? — Skulde det være muligt! — Therese Brud!? — Therese troløs!? — Jeg har rigtig nok ingen Ret til hende — hendes frivillige Sed skal ikke binde hende — det var mit sidste Ord i vor Afskedsstime — men at jeg først skal erfare denne grusomme Beslutning af en fremmed Tjener — at hun ikke engang var saa barmhertig at give mig et medlidende Bink derom, o det —!

Leopold. Hr. Lieutenant, dersom jeg var i

Deres Sted, saa troede jeg ikke saa meget som saa (han smækker med Fingrene.) af den hele Jadderfladder.

Lieutenanten. Hvem er denne Brudgom uden Navn, som vil knække Halsen paa mig, efterat han har knust mit Hjerte?

Leopold. Benteelig en flakels Corodon, som har faaet Kurven. Med Froskenen kan han ikke slaas, ih nu, saa holder han sig til Dem.

Lieutenanten. Saa Du nogen Fremmede paa Gattet?

Leopold. Nei; men jeg huster man talde om der skulde komme en.

Lieutenanten. En Brudgom?

Leopold. Jo, paa det Lag! jeg saa ikke Spoer til Brøllup i det hele Huus. Ingen Rager, ingen Bliinflasker —

Lieutenanten. Giv mig mine Pistoler.

Leopold (tager dem ned af Væggen). De ere endnu ladte. Men Hr. Lieutenant —

Lieutenanten. Hvad vil Du?

Leopold. Naar De igien skulde gaae løs paa et Batterie, saa vilde jeg sige: i Guds Navn! Men at sætte sit Liv i Bøve for den fjerste, den bedste Mar —

Lieutenanten. Er det min Skyld?

Leopold. Dersom han faldt paa at springe ud i Vandet, vilde De da følge efter ham? og det ene

er dog, Fanden tage mig! ligesaa fornuftigt som det andet. — Bliv ikke vred, at jeg siger min Mening saa reent ud af Posen uden Halbelader. De er en brav Herre, men en ung Herre, og da Deres Pleiefader valgde den ærlige Leopold til Deres Følgesvend, saa gav han mig ogsaa Ret til at sige et lille Ord mere, end der vel ellers sammede sig.

Lieutenanten. Tak skal Du have, ærlige Karl! Du har Ret, og i ethvert andet Tilfælde vilde jeg pege paa mit Bryst og sige: jeg har vilst Mod for mit Fædeland; det tilhører mit Liv! Men her — det gielder Therese! — jeg bliver ikke Herre over min Fornuft.

Leopold (seer tilfældigviis ud af Vinduet).
Der stiger en af Hesten.

Lieutenanten. Ha! mit Blod koger!

Leopold. Han har min Sæl taget Hesten med!
den damper!

Lieutenanten. Er det ham?

Leopold. En Mand i Uniform. Han kommer herhen indod Huset.

Lieutenanten. Er han bevæbnet?

Leopold. Han har to Pistoler under Armen.

Lieutenanten (tager hurtig den ene Pistol, som ligger paa Bordet). Lad ham nu komme!

Femte Scene.

Oberst von Hammer. De Forrige.

Lieutenanten (bliver yderst forbauset, lader Pistolen synke, vender sig bort, slaaer Hænderne for Ansigtet, og siger sagte): Min Fader!

Obersten. Unge Herre, er De Lieutenant Wasse?

Lieutenanten (staaer endnu stedse fravendt og i den største Forvirring).

Obersten. Derfor De skammer Dem ved at vise Deres Ansigt, saa beder jeg Dem i det mindste at værdige Oberst von Hammer et Svar.

Lieutenanten (vender sig næsten med Udmyghed om til ham, og siger med noget forandret Mæle): Jeg — ja — jeg er Lieutenant Wasse.

Leopold (udtrykker ved sit Minespil den højeste Grad af Forundring over sin Herres Adfærd).

Obersten. De har forført Frøken von Edelschild.

Lieutenanten. Det er et haardt Udtryk.

Obersten. De har sladdret hende noget for om Kierlighed og —

Lieutenanten. Det er ingen Forbrydelse, at jeg elsker hende.

Obersten. Jovist er det! De er intet andet end en Borgerlig.

Lieutenanten. Jeg tørde haabe ved Handlingen at gjøre mig værdig til hendes Haand.

Obersten. Men hendes Haand er allerede bortlovet.

Lieutenanten. Tør jeg spørge: til hvem?

Obersten. Til mig, unge Herre.

Lieutenanten (trækker paa Skuldrene). Frøkenen har fri Raadsighed over sin Haand og sit Hierte.

Obersten. De fraspiger Dem altsaa Deres Abkomster?

Lieutenanten. Abkomster har jeg aldrig haft.

Obersten (spodst): Virkelig? ei, det gaaer bedre end jeg havde tænkt. Man havde afmalet mig Dem som en Christopher Eisenreffer.

Lieutenanten. Om mit Mod er min Konge overtydet.

Obersten. Meget vel. Jeg er kommen for at begiære to Ting af Dem.

Lieutenanten. Begiær.

Obersten. For det første: Deres Vægsord paa, at De aldrig mere vil see Frøken von Edelschild.

Lieutenanten. Al! er hun virkelig Brud, saa giver jeg det gierne.

Obersten. For det andet, maa De udlevere mig en vis Ring, som hun engang har givet Dem.

Lieutenanten. En Ring?

Obersten. Ja, min Herre, en Ring. Uden den gaar jeg ikke af Placem!

Lieutenanten. Jeg beder Dem, Hr. Oberst, lad Dem nøie med den Triumph De allerede har faaet over en stakkels, faderløs Ungling. Lad mig beholde denne Ring, som nu er min hele Klugdom.

Obersten. Det hjælper ikke! Ringen maa jeg have.

Lieutenanten. De giver Dem med Freuden; Therese bliver Deres Gemalinde; hvad nyter da den intetsigende Ring Dem til?

Obersten. Det hjælper intet! det hjælper intet! Ringen maa jeg have!

Lieutenanten. Vær ædelmodig!

Obersten. Jeg vil ikke!

Lieutenanten. De havde engang en Søn — han var min Ven —

Obersten. Smukke Folk finder hinanden! Krage søger Mage!

Lieutenanten. Lad mig beholde Ringen, som Deres Sønns Fædreearv.

Obersten. Sans façon, jeg gjør det ikke.

Lieutenanten (med Fasthed): Hr. Oberst, jeg har gjort, hvad Pligten bød mig at gjøre, men Ringen faaar De ikke.

Obersten. Ikke? det skal vi faae at see!

Lieutenanten. Gjør hvad Dem behager.

Obersten. Man tager sine Pistoler — man afmaaler Distancen —

Lieutenanten. Jeg skyder ikke.

Obersten. Kanſkee forſtaar De Dem bedre paa Klingen? oh! deri ſkal De ogsaa finde Deres Mand i mig. (Han lægger Piſtolerne bort og trækker Raarden).

Lieutenanten. Jeg ſlaaes ikke.

Obersten. Poltron! træk!

Leopold. Poltron til min Lieutenant!!

Lieutenanten. Säg hvad De vil, jeg trækker ikke.

Obersten (raſende): Ruægt! jeg render Dig Raarden igiennem Livet!

Lieutenanten. Velan, ſaa myrder De Deres ulykkelige Sen.

Obersten (lader Raarden ſynke). Min Sen?

Lieutenanten. Ja, det er jeg! jeg er den ſtakkeleſe Carl, ſom De ſøbte ud af det faderlige Huuſ; ſom længe fattig og forladt vandrede om i Verden, indtil han ved en Hæderſmands Underſtøttelse ſelv bandede ſig en ærefuld Dei, og ſegde at fortiene den Adels, ſom han forud ſfrivillig fraſagde ſig.

Obersten (ſtøtter ſig paa ſin Raarde). Du er virkelig min Sen Carl?

Lieutenanten. Blev da ikke et enefte af mine Træk tilbage i Deres Hierte?

Obersten. Jo, jo, jeg kiender Dig igien. Men hvorfor ſkrev Du mig til, at Du havde druknet Dig?

Lieutenanten. For, om muligt, at forsone Dem ved min Død.

Obersten. Du har staaet Dig kiækt, som jeg hører. Det er mig kiært. Ghy mig Ringen, saa er jeg forsonet.

Lieutenanten. Min Fader —

Obersten. Du skylder mig Ændighed.

Lieutenanten. Det veed jeg.

Obersten. Derfor adlyd.

Lieutenanten. O, min Fader! hvem har høiere Begreber om sønlige Pligter, end jeg? —

Obersten. Giv mig Beviser derpaa.

Lieutenanten. Er Grafigelsen af alle de Rettigheder, som uskyldig Kierlighed gav mig, ikke det meest talende Bevis? —

Obersten. Men dersom jeg kommer tilbage uden Ringen, saa tager han mig ikke.

Lieutenanten. Elsker De Therese saaledes som jeg elsker hende?

Obersten. Nei.

Lieutenanten. Og alligevel —

Obersten. Jeg maa tage hende; ellers maa jeg sulte ihjel.

Lieutenanten (forundret): Hvordan?

Obersten. Min Formue er Fanden i Bold! Gield, hvor jeg vender mig! man truer mig med at fæste mig i Slutteriet.

Lieutenanten. Jeg gaar i Caution for Dem.

Obersten. Du? Hr. Lieutenant von Haber nichts!

Lieutenanten. Lad mig beholde Therese, og tag De hendes Penge!

Obersten. Jeg skulde leve af min Sønns Naade?

Lieutenanten. Af Deres Sønns Kierlighed!

Obersten. Nei, det gjør jeg ikke. Lad mig nu see, hvad der er bleven af Dig. Du paastaaer jo altid, at Læsning forædler Hjertet, lærer Mennesket sine Pligter og prænter dem dybere ind i hans Siel? lad mig nu engang see, hvad Du har lært af Dine Bøger. Her staaer en gammel brødes Fader; en Mand af Ære, som man vil kaste i Fængsel; lige overfor ham staaer hans Søn; han kan frelse ham, han behøver kun at tage en ussel lille Ring af sin Finger, saa er Faderen hiulpen. Hvad siger Dine Bøger? hvad bør en god Søn i det Tilfælde giere?

Lieutenanten (efter en kort indvortes Kamp): Han bør — om hans Hjerte endogsaa brast under Prøven — (han tager Ringen af sin Finger). Her, min Fader.

Obersten (giemmer Ringen hurtig). Godt! Saaledes opfylder man det fjerde Bud paa Fædrenes Vilis. Nu skal Du ogsaa igien være min Søn Carl. Komme til mig, det kan Du ikke; for Stedmoderens Skyld — Du forstaaer mig nok. Men jeg tillader Dig at skrive mig til, og somme-

tider vil jeg endogsaa svare Dig paa Dine Breve.
 Lev nu vel! (han vil gaae).

Lieutenanten (med Smerte): Min Fader!
 Skal jeg da for alle disse Dpoffreller ikke engang
 nyde den Lykke jeg saalænge har maattet undvære? at
 omfavne Dem!

Obersten. Kom hid, omfavn mig.

Lieutenanten (styrter henimod ham, og tryk-
 ker ham med Jld op til sit Hjerte).

Obersten (overvinder med Møie en Bevning af
 Sølelse). Godt, godt! Lev vel saalænge!

Lieutenanten. Jeg vil adlyde — jeg vil ikke
 see Dem mere — men naar De engang skulde blive
 syg, naar De skulde frygte Deres Dødsstunds Kom-
 me, lov mig i det mindste da at kalde mig til Deres
 Sygeleie, og give mig Deres faderlige Velsignelse.
 Vil De det, min Fader? vil De?! — —

Obersten (røres imod sin Villie; han quæler
 sine Sølelser, rækker Sønnen sin Haand, og siger):
 Paa min Ære! — (Pause. Man kan see paa ham,
 at faderlige Ytringer søge at faae Luft ud af hans
 Bryst, men han undertrykker dem, siger hastig):
 Gud velsigne Dig! (og gaaer rask ud).

Siette Scene.

Lieutenanten (staaer som bedøvet). Leopold.

Leopold. Med Forlov, Hr. Lieutenant, De
 har der en naadig Papa, som — —

Lieutenanten (alvorlig): — Som Du skal have Verbødighed for.

Leopold. O ja, af Rierlighed til Dem, thi De har handlet, som —

Lieutenanten. Som en Søn.

Leopold. Den hele Historie er mig ganske ubegribelig!

Lieutenanten. Du gier ogsaa bedst i ganske at glemme den.

Leopold. Men hvordan skal jeg da titulere Dem i Fremtiden?

Lieutenanten. Som hidtil.

Leopold. Hm! en Adelsmand, der giver sig ud for en Borgerlig —

Lieutenanten. Det pleier vel just ikke at være de fletteste Adelsmænd. —

Leopold. Veed Deres Pleiefader, at De — — ?

Lieutenanten. Nei, han veed intet, og han skal heller intet vide.

Leopold. De skylder ham Tillid.

Lieutenanten. Og min Fader Skaansel.

Leopold. Men vi maae dog ride derhen.

Lieutenanten. Har Du allerede glemt — ?

Leopold. Han vil vente Dem.

Lieutenanten (grundende): Det vil han.

Leopold. Hvad maa han tænke, naar De ikke kommer?

Lieutenanten. Min Fader vil fortælle ham —

Leopold. Det vogter han sig nok for!

Lieutenanten. Naar, saa lad det gaae, som Gud vil!

Leopold. Den gode gamle Captain vil holde Dem for letsinelig.

Lieutenanten. Det vil han vel.

Leopold. For utafnemmelig!

Lieutenanten. O! det vilde gjøre mig ondt!

Leopold. Derfor tænker jeg vi gjøre bedst i at sadle Hestene og ride derhen.

Lieutenanten. Aldrig! jeg gav mit Ord.

Leopold. Nu, saa vil jeg ride. Jeg har ikke givet mit Ord.

Lieutenanten. Ja, gjør det, Leopold. Jeg vil skrive til min Pleiefader. Man kan let hitte paa et Paaskud. En pludselig Marschordre eller noget slegt. Men Du maa ikke sladdre af Skolen?

Leopold. Saa maa jeg heller ikke bede hos Verten i den hvide Due, thi ellers løsner Vinen min Tunge, og saa gaaer Gladderen lystelig, turr! baade løst og fast! Jeg mærker ellers nok baade Snidseren og Lysten til at synge er forgaaet mig. Nu kan jeg ikke synge andet end: (han synger.)

Der hænder paa Jorden heel sælsomme Ting!
Gud veed hvad i Himlen de taer for et Sving!
men stundum hernede er Trandten saa slem,
man ei sig kan bare at sige: God damn!

Rom nu, min Lieutenant! (de gaae.)

Syvende Scene.

En Sahl paa Slottet.

Therese, Ulrikke, Tobias (banker sin Pibe ud, og lægger den paa Bordet).

Ulrikke, Hvor mon vor Gæst er redet hen?

Tobias. Dersom Rørstogene endnu vare i Moden, saa vilde jeg haabe, at han havde begivet sig paa en Reise til den hellige Grav.

Ulrikke. Han galopperede ud af Porten, ligesom Døden i Bürgers Leonore.

Therese. Saa henter han vist mig!

Tobias. Maaskee han har taget Din Oprigtighed ilde op, og reiser nu herfra uden at tage Afsked.

Therese. Af nei! han truede med at ride til Ebersdorf.

Tobias. Til Ebersdorf?

Therese. For at haandhave den gamle Voldsret, og afstodse Lieutenanten min Ring.

Tobias. Jo, der kommer han næt deran! Men hvor Pokker har han faaet Lieutenants Navn og Opholdssted at vide?

Therese. Af mig.

Tobias. Det var dumt!

Therese. Han gjorde mig trohiertig.

Tobias. Det kan blive en flau Passage.

Therese. De ængster mig!

Tobias (seer ud af Vinduet). Skulde der være

hændet noget, saa er Din gamle Elmant i det mindste sluppen heiskindet derfra, thi nu galopperede han frist og sund ind i Gaarden.

Therese. O! hvilken pünlig Forsætning!

Ulrikke. Værn, nu har Du Leilighed til at øve Dig i de qvindelige Dyder: Taalmod og Sagtmodighed.

Tobias. Hm! de vanzire just heller ingen Mand.

Ulrikke. Og skienke en lettere Obergang fra Sorgen til Glæden.

Tobias. Vil man engang see? endogsaa i Dyden tage Fruentimmerne det Bedste for deres Münd!

Ulrikke. Dog kun, fordi I forsmaae det?

V a t t e n d e S c e n e.

Obersten. De Forrige.

Obersten. Victoria! min Frøken, Deres Ridder har seiret!

Therese. Jeg forstaaer Dem ikke, Hr. Oberst!

Obersten (seer sig om; sagte): Dersom vi vare under fire Dine — —

Therese. Jeg veed ikke af nogen Hemmelighed imellem os to.

Obersten (affides): Har De allerede glemt det? — Ringen — ?

Therese (høit): Min Onkel og min Tante maae gierne høre alleting.

Obersten. Og saa det om Ringen?

Therese (utaalmodig): Jeg vilde ønske, at De bragde mig Gyges Ring, at jeg kunde gjøre mig usynlig for alle feedfommelige Folk.

Obersten (trækker paa Skuldrene): Gyges Ring? Det kommer af denne hersens Læsen!

Ulrikke. Hr. Obersten har bragt meget Støv herind med Dem.

Obersten. Jeg har redet som en Husar.

Ulrikke. Man kan see hvert et Trin paa det rene Gulv.

Obersten. Til Ebersdorf, tre Timer frem og tilbage —

Lobias. Ventelig interessante Forretninger?

Obersten. Cupido laande mig sine Binger. (Til Therese, i en undervisende Tone): Hos de forblindede umælende Hedninger var Cupido Gud for Kierlighed.

Therese. Har De ingen andre mødt end Cupido?

Obersten. Slet ingen.

Therese. De skulde have taget ham med Dem.

Obersten. Nægtes ikke, men forhales til bedre Tiid og Sted.

Therese. Al, det vil vare længe inden De og Cupido kommer i Selskab sammen!

Ulrikke. Vi venter Fremmede fra Ebersdorf.

Obersten. De kommer til at vente forgieves.

Tobias. Min Pleiesøn, Lieutenant Bayse —

Obersten. Han kommer ikke.

Tobias. Hvorfor det?

Therese (røbende sin Angst): Jeg haaber dog ikke, at — —?

Obersten. Haab De det kun.

Ulrikke. Barn, Du skielver?

Obersten. Gensfruer maae skielve og bæve, naar Ridderbmænd kæmpe om Prisen.

Therese. Jeg haaber dog ikke, at Blodsudgydelse —?

Obersten. Vær De kun rolig. Den kielne Ge-ladon lod det ikke komme saa vidt.

Therese. De har talt med Lieutenanten?

Obersten. Paa min Ære har jeg saa!

Tobias. Og De har flaaedes med ham?

Obersten. Det havde han ingen Lyst til.

Therese (fornærmet): Fordi han aldrig har Lyst til at begaae en Marrestreg.

Obersten. Ih nu, siden han krøb til Korset, saa var det mig ogsaa ret kiært.

Therese (spodsk): Han krøb til Korset?

Obersten. Han krympede sig som en Drm.

Tobias (leende): Ha! ha! ha! ja, som en Lindorm!

Therese. Og Hr. Obersten var den drabelige Ridder Sanct Georg!

T o b i a s. Lør man spørge, hvad De har pinet ud af den stakkels Drm?

O b e r s t e n. Hans Vresbord, at han vil aldrig mere se Grøtenen.

T h e r e s e. Og jeg giver Dem mit Vresbord paa, at jeg skal faae ham at see endnu i denne Dag.

O b e r s t e n (leer i Skægget). Hvad skal vi vædde?

T h e r e s e (i Udbrud af Brede): Hr. Oberst dersom Cupido ikke har laant Dem andet, end sine Binger, saa flaggrrer De eensom over Bierg og Dal.

O b e r s t e n. Jo, jo; han har ogsaa laant mig en Ring.

T h e r e s e. Det gaaer næsten Dem med Ringen, som det efter Lessings Sætning goær andre Folk med Dyderne: (spodst): Man taler meest om det, som man ikke har.

O b e r s t e n (griber i Lommen). Hofus pokus? Ein, zwey, drey, kaffelorum! (han tager Ringen op, og holder den triumpherende for Thereses Dine).

T h e r e s e (seer paa den og skriger).

T o b i a s. Er det virkelig den?

O b e r s t e n. Paa min Vre!

T h e r e s e. Ja, det er den, — De har myrdet Lieutenanten!

Obersten. Nei, ingenlunde, vi skildtes ad som de bedste Venner.

Therese. Han svor mig til, at denne Ring skulde følge ham i Graven.

Obersten. Han befinder sig i ensteltigt Velgaaende.

Tobias. Alvorlig talt, Hr. Oberst, jeg har megen — jeg har faderlig Godhed for denne Ungling!

Obersten. Alvorlig talt, Hr. Captain, jeg siger: paa min Ære! og jeg er Adelsmand!

Tobias. Han gav Dem Ringen godvillig?

Obersten. Godvillig.

Tobias. Og frasagde sig min Broderdatter?

Obersten. Tavist gjorde han! er det da saadant et stort Under, at en Romanforlibelse faaer Ende i en Enup! Snart kom det, og snart gik det!

Therese (heftig): Hvad sagde han? Jeg vil vide, hvad han sagde?

Obersten. Han sagde — ingenting. Han flyede mig Ringen; det synes mig er nok.

Therese. Ak! kun altfor meget!

Ulrikke. Ubegribeligt!

Tobias. Hm! hm! det staaer mig ikke an. Vel er jeg hiertelig glad over, at denne hensigtsløse Forbindelse er bleven ophævet; men Maaden behager mig ikke.

Obersten. Hvad skulde han giøre? Da han hørde, at Frokenen havde gjort det til en Betingelse,

at hun vilde modtage denne Ring af hans Medbeilers
Haand —

Therese. Saa flyede han Dem den?

Obersten. Saa flyede han mig den.

Therese (brister i Graad). Jeg Ulykkelige! jeg
er bedragen!

Obersten. Det kommer af denne hersens Læsen!

Therese. Han fortjende ikke min Kierlighed!

Obersten. En Borgerlig.

Therese. Riv Dig løs, stakkels Hjerte!

Obersten. Bravo!

Therese. Straf ham med Foragt!

Obersten. Bravissimo?

Therese. Og tilluf Dig saa for evig for
Kierlighed!

Obersten. Basta! basta! 'estersom og saasom
De har lovet og forjættet mig —

Therese. Ja, Hr. Oberst! Dem vil jeg elske!
i det mindste vil jeg sige, at jeg elsker Dem. Gly
mig Ringen. Jeg elsker Dem! jeg elsker Dem und-
sigelig heit!

Obersten. Tænkde jeg ikke nok, at det lod sig
praktisere? skal jeg kalde paa den naadige Papa?

Therese. Kald paa hvem. De vil.

Ulrikke (trækker hende i Kiolen). Barn! Barn
dog!

Obersten. Alt vi efter Fædreens Vilje paa
Dieblisset kan høitideligholde Taordet?

Therese. Ja, ja, paa Diebliffet!

Obersten. Og Bryllupet?

Therese. Jo før, jo heller!

Ulrikke (advarende): Barn! Barn!

Therese. Men Lieutenanten maa indbydes dertil!

Obersten. Han kommer ikke.

Therese. Han maa komme! Jeg vil pynte mig — jeg vil anvende alle mulige Kunster, for at blive ret snuk.

Obersten. Desto bedre!

Therese. Jeg vil spøge, lee, danse! (Hun leer og græder paa eensgang som i Vildelse). Jeg vil danse med ham! med ham!

Obersten. Ho! ho! Jernet er varmt! nu maa man smedde! (han render ud).

Niende Scene.

Therese. Tobias. Ulrikke.

Therese (kommer til sig selv og bliver forstæffet). Han gaaer?!

Ulrikke. For at hente Din Fader.

Therese. O, Gud! hvad har jeg gjort!

Tobias. Du har baaret Dig urigtigt ad. De Beslutninger, man fatter paa depot, ere som oftest dumme Beslutninger.

Therese. Unskyld Lieutenanten, hvis De kan.

Tobias. Undskyldte ham kan jeg ikke, men fordømme ham ubøtt, det vil jeg heller ikke.

Therese. Giorde jeg det? o! da var jeg mere, end barnagtig! jeg har forsyndet mig mod det bedste, det oprigtigste Hjerte! Ja, han er sikkert uskyldig!

Tobias. Han kan jo have tabt Ringen.

Therese. Han har tabt den! han har upaatvivlelig tabt den! Gaaden bliver opløst, og jeg kommer til at staae skamfuld for ham!

Tobias. Som Frue Oberstinde von Hammer.

Therese. De er grusom, bedste Onkel!

Ulrikke. Du vilde jo selv have Bryllup over Hals og Hoved!

Therese. Aldrig!

Ulrikke. Det gaaer saa heller ikke an, thi der er mange Ting at besørge —

Therese. Nu kommer min Fader —

Tobias. Det gjør han.

Therese. Obersten vil sige til ham, at jeg har samtykket —

Tobias. Det har Du ogsaa.

Therese (vrider Hænderne). Gud! i hvilket Labyrinth har min Ubefindighed dog ikke bragt mig ind?

Tien de Scene.

Leopold. De Forrige.

Tobias (da han seer ham): Ah, Leopold! nu faaer vi Oplysning!

Therese (flyver henimod ham). Hvor er Din Herre?

Leopold (marscherer, uden at svare, hen til Tobias, og flyr ham et Brev).

Therese. Lever Din Herre? — Menneſke! ſvar mig!

Leopold. Jeg har ſaaet Ordre, ikke at ſvare.

Tobias. Varn! Varn! han har ſkrevet, ſølgelig maa han jo være levende. (Han bryder Brevet og mumler Indholden ved ſig ſelv).

Therese (ſtirrer paa hans Ansigt med ængſtelig Forſken.)

Tobias (har læſt ud, og ryster paa Hovedet).

Therese. Nu?

Tobias. I Brevet ſtaaer der intet.

Therese. Intet?

Tobias. En pludſelig Marſchordre — han kan ikke komme — han tager Uſked — ogønſter Dig Lykke til Dit Givtermaal —

Therese. Önſter mig Lykke! Oh!

Tobias. Leopold, hvad betyder dette?

Leopold. Jeg er ſtum.

Tobias. Har I virkelig ſaaet Marſchordre?

Leopold. Naar det ſtaaer i Brevet, ſaa maa det vel være ſandt.

Therese. Har Du ſeet en Fremmed hos Din Herre?

Leopold. Ja.

Tobias. Ghyede Din Herre den Fremmede en Ring?

Leopold. Ja.

Therese (ude af sig selv): Saa er det dog sandt!

Tobias. Gav han Ringen godvillig fra sig?

Leopold. Ja.

Therese. Og han ønsker mig Lykke til mit Giftermaal!

Tobias. Hørde Du, hvad de talde sammen?

Leopold. Ja.

Tobias. Fortæl.

Leopold. Det tør jeg ikke.

Therese (vil give ham en Pung). Tag den, ærlige Leopold, og fortæl.

Leopold. Den ærlige Leopold tager ingen Penge for at forraade sin Herre.

Tobias. Har han forbuden Dig det saa strengelig?

Leopold. Ja.

Therese. Saa sige mig da i det mindste, om han lever? hvor han er? hvad han bestiller?

Leopold. Han græder.

Therese. Han græder? (hun brister i Graad). O, see! jeg græder ogsaa!

Leopold. Naadige Frøken, saadan maa De ikke komme mig. Jeg har allerede døiet nok med min stakkels Herre. Vinen fløder mig ogsaa endnu i

Planeten — og saa oven i Riøbet saadanne Taarer, saa kunde man let blive til en Skielm.

Tobias. Leopold, Du kender mig.

Leopold. Hr. Captain von Goelschild.

Tobias. Er jeg Dig intet andet, end det?

Leopold (rørt): Min gode, gamle Herre! min Belgiorer!

Tobias. Som aldrig har raadet Dig til nogen slet Strøg.

Leopold. Og som heller aldrig vil gjøre det.

Tobias. Naar jeg altsaa forlanger af Dig, at Du skal redde min Pleiesens Ære —

Leopold. Hans Ære?

Tobias. Efter Skinnets at dømmes har han ikke handlet ret.

Leopold. Død og Liv! han har handlet som den braveste Soldat ved den hele Armee!

Tobias. Kan Du bevise det, saa gjør det.

Therese. Betænk i hvilket Lys han viser sig; og for hvem? for sin Pleiefader, sin Belgiorer!

Leopold. Frøkenen har Ret — Man skal rigtig nok lyfse Commando, uden at raisonnere; og naar det blot kom an paa min gode Herres timelige Lykke — (han lægger Fingeren paa Munden.) saa taus som en Muur! — Men hans Ære! for tusinde Elementer! den lader jeg ikke tortere.

Therese. Saa tael da!

Leopold. Jeg vil tale — men Hr Captain —

naadige Krøken — De maae give mig et Testimonium, at jeg ikke er fuld.

Tobias. Hvorfor det?

Leopold. For seer De, naar jeg gjør en dum Streg, saa kan min Herre dog ikke sige: "Anægt! Du var fuld!" men i det højeste; "Du var en Æsel, men Du har gjort det i en god Mening."

Tobias. Mit Vidnesbyrd skal beskytte Dig.

Therese. Og mit med!

Ulrikke. Leopold, Du er en fion reenlig Karl, men Du er saamæn meget for vittløstlig.

Leopold. Naa, i Guds Navn da! — Min Herre har udleveret Ringen, det er sandt; men til hvem har han udleveret den?

Tobias. Til Obersten.

Ulrikke. Til Oberst von Hammer.

Therese. Ak! det er det samme, han skulde slet ikke have udleveret den.

Leopold. Heller ikke til sin Fader?

Therese (forundret): Til sin Fader!?

Tobias. Er Du gal, Karl?

Ulrikke. Leopold, Du er dog nok en Emule snurrendes!

Leopold. Jeg siger: Hr. Lieutenant Weyse er Hr. Oberst von Hammers fiødelige Søn.

Tobias. Hvad siger Du?

Leopold. Jeg siger, han vilde paa ingen Maade udløvere Ringen —

Therese. Men —

Leopold. Men Hr. Obersten talde om trykfende Gæld; om Nødvendigheden at opføre sig en rigtig Brud —

Tobias. Saa, saa!

Leopold. Han lod falde nogle Ord om Sluttesriet, om at sulte ihjel, etcetera —

Ulrikke. Ei! ei!

Leopold. Min gode Herres Hjerte blussede op i sønlig Kierlighed, og han gav Ringen bort, for at frelse sin gamle Fader ud af Nøden.

Therese (tager sin Onkel om Hovedet og kysser ham med Fyrighed; derpaa gjør hun det samme ved sin Tante og paanøder Leopold sin Pung). Leopold, jeg beder Dig, for Guds Skyld! tag den! Den Glæde, Du har voldt mig, kan intet Guld betale! Gud velsigne Dig! Gud velsigne den hele Verden! Gid alle, alle Mennesker vare saa lykkelige, som jeg! (med glad Henrykkelse): Han er uskyldig! han er uskyldig!

Tobias (tørre sine Øine). Det er han, den brave Dreng!

Ulrikke. Og en Adelsmand oven i Riøbet!

Leopold. Ligesaa god som hans Fader.

Tobias. Bedre, end hans Fader!

Therese. Nu, kære Dnskel, nu tør jeg dog elske ham?

Tobias. Min Tilladelse har Du.

Ulrikke. Og min Betsignelse.

Tobias. Det skulde være mig en stor Glæde.

Ulrikke. Jeg vilde lave alleting til paa det Bedste.

Tobias. Naar kun Din Fader —

Ulrikke. Og hans —

Therese. Vore Venner —

Tobias. Gaae, Leopold, og vent uden for paa Depescher.

Leopold. Jeg gaaer. (han marscherer ud).

Ulrikke (til Therese): Jeg er kun bange for, at Du har fordærvet Spillet ved Din Fremfusenhed.

Tobias. Da den unge Herre havde ingen Fortrolighed til sin Pleiefader! Havde han forgivet mig et Bink om sin Fødsel, saa kunde man dog have incammineret Tingen. Men de unge Mennesker fladdrer og tier, begge Dele i Altid!

Therese. Han vilde ikke have et usselt Tilfælde at takke for sin Lykke; han vilde fejre ved Hoved og Hjerte —

Tobias. Lyb! jeg hører dem komme! Gud lade det gaae efter Ønske!

Ellevte Scene.

Herman. Obersten. De Forrige.

Herman (meget munter): Net saa, Therese! det er flink! nu er Du igien min gode Datter!

Obersten. Sagde jeg ikke nok, at det lod sig praktisere?

Herman. Børn, lad os nu heitideligholde en glad Aften. I klager sommetider over mit onde Lune; men i Dag skal I see mig ret sieleglad! I Dag kan ingenting i Verden gøre mig fortredelig.

Ulrikke. Gud give det!

Obersten. Det er dog engang et fornuftigt Givtermaal paa Fædrenes Viis. Fæstemanden, en Svend i den sætte Alder, har, som sig bør og bør, først henvendt sig til Faderen; og Fæstemøen, en ærbar og dydzyret Frøken, hystrer og adlyder, som sig bør og bør.

Herman. Intet om Bortførelser og om Maanestien!

Obersten. Intet om kurrende Duer!

Tobias. Og intet om omme Glæder!

Obersten. Saasom og efter som vi ere forsamlede her, for paa Fædrenes Viis —

Herman. Holdt, Broder Hammer! de fyldte Pokaler fattes endnu.

Tobias. Holdt, Broder Herman! Kierligheden fattes endnu!

Herman (alvorlig): Broder, hvad skal det til? forstyr mig ikke min Glæde.

Tobias. Gjør jeg det, saa er jeg ogsaa for første Gang i min hele Levetiid en Glædesforstyrret.

Ulrikke. Det er bedre, at han taler nu, end naar det er for sildigt.

Herman. Men han skal ikke tale! han har intet at tale om!

Tobias. Hr. Oberst, De taler saa tit om Fædrenes Vilis. Maa jeg sige Dem, hvordan vore Forsædre har sig ad?

Obersten. Det har jeg allerede længe vidst.

Tobias. Det tvivler jeg dog paa. Seer De, naar vore Forsædre havde brave Sønner, saa vare de stolte af denne skønne Rod.

Herman. Hvad skal nu den Snak til?

Tobias (uden at lade sig afbryde): Og naar de ikke kunde give dem noget, saa tog de dog i det mindste heller intet fra dem.

Obersten (forlegen): Jeg veed ikke, Hr. Captain — —

Herman. Siig mig for Guds Skyld, Broder, hvor har Du Dit Hoved henne?

Tobias. Spørg denne Herre, hvor han har sit Hierte?

Obersten. Endnu har aldrig nogen tvivlet om mit Hierte!

Tobias. Ja, naar det betyder det samme som Kaarde.

Herman. Du glemmer, at Du er i mit Hund.

Tobias. Han glemmer, at han har en Søn.

Herman. Har havt.

Tobias. Han har ham endnu.

Therese (sagte): Gud! staae min gode Dns
vel vi!

Obersten. En Romanhelt.

Tobias. Ja, Hr. Oberst, det har han ikke fortient af Dem.

Herman. Holder J mig for Nar? jeg for-
staaer ikke et Ord deraf!

Tobias. Der behøves kun eet Ord, for at
aabne Dine Dine: Min Vleiesøn, Lieutenant Waise,
er hans Søn, Lieutenant von Hammer.

Herman. Saa? — naa desto bedre! saa bed ham
med til Bryllup.

Tobias. Men han elsker Therese.

Herman. Desto værre for ham.

Tobias. Af sønlig Pligt har han afstaaet sine
Rettigheder.

Herman. Rettigheder? Død og Liv! hvad for
Rettigheder?

Tobias. Therese elsker ham.

Herman. Pige! Du har dog vel ikke —!

Obersten. Det kommer af denne hersens Læsen!

Herman. Du svarer ikke?

Obersten. Roman-Kiøb!

Herman. Du slaar Dinene ned?

Tobias. Det er bedre, at Du seer hende med nedslagne, end med grædende Øine.

Herman. Jeg vil slet ikke see hende mere! jeg vil forskyde hende!

Obersten. Ret saa!

Therese. Fader!

Herman. Jeg er ikke Fader til en vanartig Datter, der kaster sig i Armene paa den første den bedste Landstryger!

Obersten. Ret saa!

Herman. Siig: vil Du være lydig? vil Du holde mig Glæde?

Therese. Med mit Blod —

Herman. Her tales ikke om Dit Blod!

Obersten. En Roman-Gloftel!

Herman. Vil Du give Obersten Din Haand?

Therese. Uden mit Hjerte —?

Herman. Saa riv da Dit kielne Duehjerte løst fra Din Faders Hjerte! kast Dig i Armene paa en liberlig Knægt! Kom, ligesom han, ud af Din Faders Huus! gib, ligesom han, Slip paa Dit ærlige Navn! og sunk, ligesom han, betyngtet af den faderlige Forbandelse, fra Elendighed ned til navnløs Jammer!

Therese (vrider sine Hænder og gaaer ud).
O Gud! — o Gud — —

Obersten. Det var det ægte, gamle Ridders
sprog!

Tobias. Det er Glæde, Hr. Oberst, at De
er kommen baade for sildig og for tidlig til Berden.

Obersten. Hvordan det?

Tobias. For sildig for Dem selv, og for tid-
lig for min Broderdatter.

Herman. Broder, jeg frabeder mig Dine
bibende Anmærkninger!

Tobias. Jeg taler rigtig nok ikke de drabelige
Ridderses Sprog.

Herman. Jeg vilde være meget glad, naar
Du blot talde fornuftig.

Tobias. Det smigrer jeg mig sommetider
med.

Herman. Du smigrer Dig med altfor meget!

Tobias. Menneskets sædvanlige Egenkier-
lighed.

Herman. Du er et iilsindet Menneske, som
strax bruser op —

Tobias. (med et godmodigt Smil): Jeg?

Herman. Som smeltes af enhver Taare —

Tobias. Mit Aarhundredes Brøde.

Herman. Som lader sig giække af enhver poes-
tisk Løgn, lader sig tage ved Næsen af enhver Bes-
drager —

Tobias. Bedre at bedrages, end at bedrage.

Herman. Du er Skyld i den hele Straahei —

Tobias. Jeg holdt det for broderlig Pligt. —

Herman. Du har sat Løsen Ring i Hovedet —

Tobias. I Hjertet havde hun længe haft dem.

Herman. Du er en Ungdomsforsører —

Tobias (seer veemodig paa ham. Efter en kort Pause fløiter han de to første Takter af Visen: Fryd Dig ved Livet.)

Herman, (som bliver mere og mere opbragt): Du har Din Glæde af, at knuse en flakkels gammel Faders Hjerte —

Tobias (fløiter de to følgende Takter).

Herman (rasende): Kort sagt — Du — Du — Du er en Nar!

Tobias (holder op at fløite, og seer veemodig paa ham).

Herman (bitter): Naa, hvorfor fløiter Du ikke?

Tobias (meget rørt): Broder, nu kan jeg ikke fløite. Gud forlade Dig, at Du har bragt Din Broder saavidt! (han gaaer).

Ulrikke. For Guds Skyld! Broder Herman! besind Dig.

Herman. Hvorpaa skal jeg besinde mig? paa at Du ogsaa er her endnu? at Du ogsaa hjælper til at ophidse den vanartige Løs imod hendes Fader?

Ulrikke. O Gud, nei!

Herman. Lientenanten har ventelig pertentligere Manschetter end hans Fader, og dermed har han indtaget Dit pertentlige Hjerte!

Ulrikke. Broder!

Herman. Pas Du Din Kaffeekande og Dine Perlebens i det's Sted —

Ulrikke. Broder!

Herman. Men gamle Jomfruer vil altid gierne fobble —

Ulrikke. Det er for meget! (hun gaaer).

Obersten. Slet saa, Hr. Broder, vilis Dig som Herre i Dit Hus.

Herman. Men, sandt at sige, saa viser Du Dig just ikke som nogen ælskærdig Brudgom.

Obersten. Efter Fædrenes Sæder og Skikke —

Herman. Vore Forfædre havde ingen Sæder! det var nogle grove Tølpere, som man nuomstunder ikke vilde taale i noget skikkelig Selskab.

Obersten. De ærbærdige Riddere —

Herman. Men min Datter skal ikke have en Ridder, men en Mand af Verden, som omgaaes fornuftig med hende.

Obersten. Hr. Broder, jeg tænker —

Herman. Du tænker for lidet!

Obersten. Men for tusinde Bomber og Granater! jeg føler —

Herman. Du føler slet intet, og det er endnu værre, end naar man føler for meget!

Obersten. Jeg mærker nok, at det er bedst at lade Dig skiotte Dig selv. Serviteur, Monfrere! (han gaaer).

Herman (allene). De løber deres Vel alles sammen! Jeg har ikke een, som jeg kan udøse min Harm paa! (Han render nogle Gange frem og tilbage, bliver derpaa staaende, og tygger paa sine Negle). Jeg har dog nok været for slem mod min Broder og min Søster. (Pause. Han tager Tobakspiben, som Tobias før lod ligge paa Bordet, brækker den i mange smaa Stykker, og kaster med Hestighed de ene Stykke paa Gulvet efter det andet, medens Dækket falder.).

F i e r d e A c t.

Første Scene.

Samme Decoration.

Herman (allene).

(Han kommer hastig ind paa Skuepladsen, gaaer hen til den ene Sidedør og vil aabne den). Lukket i Laas? — (Han banker paa). Intet Svær. — Min Broder Søster er vred. — Hun har Ret. — (Han gaaer hen til den anden Dør og banker paa). Her ligesaadan. — Tobias er ogsaa vred. — Han har Ret. — Therese gaaer ude i Dyrehaugen og græder — Tjenerne undviger mig — Pigerne kryber i Skul. — Jeg har overilet mig, det er sandt — og ingenting sætter et Menneſke i ſlettere Lune, end den Bevidſthed, at man har Uret.

Anden Scene.

Hans Bornmann og Herman.

Hans. God Dag, naadige Herre.

Herman (vranſen): Tak.

Hans. Der var ingen Liener i Forgemaaket til at melde mig; saa tænkte jeg: den gamle hundredaarige Hans Bornmann kan vel gierne engang gaae umeldt ind til sin Herre.

Herman. Hvad vil Du, Gamle?

Hans. I næstkommende Uge skal min Søns søn have Bryllup, saa gik jeg selv herop paa Gaarden, for at bede det naadige Herskab, at følge Brudeparret til Kirke —

Herman (ærgelig): Upperligt!

Hans. Og siden tage til Takke med en Drik godt Ol og haad Huset formaaer hiemme hos mit. Hvor der er Bryllup, skal det jo gaae lystigt til.

Herman. Bryllup! Bryllup! fordømt! det fattedes endnu. — Gamle, jeg troer Du vil lee mig ud?

Hans. Javist nok maa jeg takke Gud! Han skienker mig mange Glæder i min høie Alderdom. Jeg er frisk og stærk; jeg har gaaet de to Mile herover til Gods; ja til Gods, og jeg har ogsaa i Sinde at gaae hjem igien.

Herman (mumler i Skiægget). Jo før jo heller!

Hans. Det er kun min Hørelse, som begynder at slaae mig Feil: men Børn og Børnebørn har Taalmodighed med den gamle Mand. Hiemme hos mig raaber og skriger de alle-sammen meget høit. De, som gaaer forbi og ikke veed det, skulde troe, at der var evigt Riv og Klammeri i mit Huus, men de

raaber og skriger allesammen af Kierlighed til mig, deres gamle tungbære Fæder.

Herman. Naar dog alle mine Hunsfolk hørde det! med mig har Ingen Taalmodighed! — Broder — Søster — Datter — Ingen! — (Han slaaer sig for Panden). O, jeg —! (i et Udbrud af mismodig Harm): Væk Dig bort, Gamle! Du gjør mig rasende!

Hans (stodser): Hvad, naadige Herre? — det jeg nu hørde — skam Dig, Gamle, Du er død, Du har ikke forstaaet Din gode Herre ret.

Herman. Jeg siger Dig, Du skal gaae Din Vej.

Hans. Uden et venligt Ord har De endnu aldrig vilst mig bort. Der var Tider, da jeg trængte til mere end Ord, og endogsaa da kom jeg aldrig forgieves. Kvægsygen Anno 87 — Hagleiret Anno 90 — mine Børn klagede, men jeg var ved frit Mod. Jeg gaaer til Herren, sagde jeg, og tog min Støttes stav; han hjælper nok — og han hjalp!

Herman (mildere): Godt! godt!

Hans. Det var i denne Stue, naadige Herre; jeg maatte sætte mig ned; jeg maatte drikke et Glas Vin; og jeg blev hjulpen, baade med Besætning og Sædekorn. Paa dette Sted har jeg fældet taknemmelige Taarer — jeg kan ikke gaae fra dette Sted uden Belsignelses Ønsker.

Herman. Sæt Dig, Gamle, sæt Dig.

Hans. Ikke sandt, De afflaer mig det ikke? De kommer til Brylluppet? — mit Huses Velstand, Deres Bønderes Kierlighed, begge Dele er Deres Værk. Min Familie bestaaer af 26 Børn og Børnes børn. Alle elsker og ærer Dem! det har den gamle Hans fra Ungdommen af plantet i deres Hjertes.

Herman. Jeg kommer.

Hans. Alles Glæde vil hilse Dem.

Herman. Siig mig engang, Graaslied, hvordan hører Du Dig ad med at faae Dine Slægtninger til at elske Dig?

Hans. Jeg elsker dem igjen.

Herman. Og faae dem til at udholde Din høie Alberdoms Svagheder med Taalmodighed?

Hans. Jeg bærer over med deres Ungdoms Svagheder.

Herman. Og at de nærme sig til Dig med barnlig Tillid og uden Frygt.

Hans. Jeg stænder aldrig — jeg er altid vel tilmode — jeg forspilder aldrig en Glæde for noget Menneske. Ingen behøver at paalægge sig mindste Tvang for min Skyld; jeg seer gierne, at unge Mennesker ere lystige og glade; naar de har danset sig trætte, saa fortæller jeg dem Historier om Tyraarskrigen, om Vesten, om Kometer og et og andet, hvad jeg har læst. Naar mine Børn ere ude at passe deres Dont i Marken, saa leger jeg hjemme

med mine Børnebørn; de staaer imellem mine Knæ
med deres A-b-c-bøger, seer paa Billederne og læser:

En Abekat blandt Dyrrene
mæest findes liig et Menneſte.

Naar en vilter Dreng har staaet en Potte eller et
Glas i Stykker, saa tager jeg Skylden paa mig.
Baade i liden og stor Mød kommer Unge og Gamle
til mig; jeg raader gierne, og hjælper ogsaa sommes-
tider. — Hænder der engang en Uorden i Huset, saa
bliver jeg ikke strax vranten; jeg lader heller, som om
jeg ikke mærker noget dertil. Glemmer man engang
imellemstunder at give mig min Frokost, saa brækker
jeg et Glas Vand og tier stille. Er Greben
bleven svæden, saa skynder jeg mig at spise den og
tier ogsaa stille. Jeg veed dog, at min Sønnesone
liver mere derved, end jeg; og hvorfor skal man
ærgre sig over Ting, som man har glemt i den
næste Time? — Seer De, naadige Herre, saaledes
er jeg ingen til Byrde, staaer jeg ingen i Veien, og
jeg har den glade Overbeviisning, at ikke et eneste
af mine 26 Børn og Børnebørn længes efter min
Død. Ja, jeg veed — naar jeg engang sover ind
— saa vil der blive grædt meget i mit Hus — og i
vor hele By.

Herman (rørt): Mener Du det?

Hans (med Jnderlighed): Ja sikkerlig! de vil
alleſammen græde for mig, og Gud ske Lov det

bliver ogsaa de eneste Laarer jeg har afpræffet mine Medmennesker.

Herman. Jeg beder Dig, Gamle, lær mig den Kunst, altid at være glad og godmodig; aldrig at kysse Folk bort fra mig ved ondt Lune.

Hans. Ondt Lune? — jeg veed ogsaa, hvad det er, men dog kun naar jeg er syg, og saa lukker jeg mig inde i mit Kammer, og siger: Børn, lad mig være allene. Men et friskt Menneske har altid et herligt Middel imod denne Siende.

Herman. Og det er?

Hans. Arbejde, naadige Herre, Arbejde! et virksomt Menneske er ogsaa glad. Jeg er nu hundrede Aar gammel, jeg har neppe to Gange i min hele Levetid været i ondt Lune, og begge Gange kom det af Aedfomhed. Da jeg ikke langer kunde arbejde ret, saa blev jeg ogsaa bange for denne Pest; men jeg skyndte mig strax, at faae noget andet at male med; jeg lagde mig mange Silkeerme til; jeg havde Kanarifugle i Hæk, og jeg lærte Dompaper at floire; jeg læsde Historiebøger, og naar mine gamle Dne begyndte at soie, saa strikkede jeg Strømper. En Strikstrømpe, naadige Herre, det er en herlig Ting, og jeg siger tit og mange Gange: Mandfolkene ere tiere i ondt Lune end Fruentimmerne, bare fordi de ikke strikker Strømper!

Herman. Tak, Gamle! Du har lært mig en gavnlig Sandhed, og jeg skal føre mig den til Nytte.

Hos den jævne Bonde maatte den aldreng Hofmand
gaae i Skole for at blive Klog! — Gaae, min Ven,
jeg kommer til Brølluppet! Saa vil vi to sætte os
hen i en Krog, tømme et Glas Vin, og Du skal
lære mig den Kunst, at lokke Vaarens Blomster
frem af Vinterens Sne. Gaae, gaae, (han ryster
hans Haand) men styrk Dig først med Mad og
Drikke.

Han (glengielder hans Haandtryk med Bæ-
redenhed). Deres Godhed har allerede styrket mig.
(han gaaer).

Tredie Scene.

Herman (allene).

Han har Ret. Jeg var altid vant til Virksom-
hed. — Forretningsmanden maa vel vogte sig,
førend han bøver at forlade Sværmen, som anspændte
alle hans Kræfter, og pludselig at kaste sit Anker i
stille Sø. — Jeg vil anlægge en Planteskole — jeg
vil udtørre Moradser — jeg vil forbedre sandige For-
der, som har ligget udhyrlede — Broder Tobias skal
lære mig at være Gartner — og om Vinteren — ?
ih, om Vinteren vil jeg skrive Bøger, skrive Vers,
om det endog saa ikke skulde blive andet end Sonetter
og Balviser!

Fjerde Scene.

Herman og Walter.

Walter. Naadige Herre —

Herman. Hvad vil Du, Walter?

Walter (bækkende): Jeg beder om min Afsted;

Herman (forundret): Du?!

Walter. Tag det ikke ilde op: De er en god, fortreffelig Herre — Gud veed jeg er Dem inderlig hengiven! — men jeg har saadant et dumt Ømsjælensde Sindelag — jeg kan ikke holde det længer ud.

Herman. Hvorledes det?

Walter. Siden vi kom herud paa Landet — jeg vilde saa gjerne gøre alting paa det bedste — men gaaer der vel nogen eneste Dag, uden at De jo staaender paa mig?

Herman. Fordi Du fortjener det.

Walter. Tit fortjener jeg det vel — med min Billie sikkert aldrig! — men tit er jeg ogsaa uskyldig.

Herman. Det er ikke sandt; jeg gjør intet Menneske Uret.

Walter. Med Deres Billie heller ikke, men det overraster Dem. Tit er det Smaating, som neppe ere værd at tale om, og jeg maa putte en Slængel eller en Skurk i Lommen. Det er tomme Ord, det veed jeg nok, men de gjøre dog ondt. Jeg er født af stikkelige Fødder, min Fader var Skovrider; Fattigdom nødte mig til at tjene. Fattigdom

nedbøier — Foragt endnu mere — Mistanke allermest. Naadige Herre, før i Dag, da De ledte om Deres Pengepung, og ikke strax kunde finde den, fordi De selv havde forlagt den; da De, i Deres onde Lune, lod falde et Ord om, at De havde mig mistænkt —

Herman. Din Nar, det var jo ikke mit Alvor.

Walter. Nei, det var ikke Deres Alvor, men det staaer mig som en Naiv ind i Hjertet, og jeg tænkte: Du skal heller tiene for ringere Løn, heller sulte, end længer lade Din Værelse saaledes mishandle. De smiler, naadige Herre? o ja! en Tjener har ogsaa Værelse, og Herstaberne skulde ikke søge at quæle denne Sølelse.

Herman (stolt): Du hovmestererer mig?

Walter. Himlen bevare mig derved!

Herman. Gaae Fanden i Bولد!

Walter (efter en smertelig Pause). Jeg havde rigtig nok ønsket at blive afstediget paa en mildere Maade; jeg vilde gierne til Afsted have kysset den Haand, jeg har at takke for saamangen Velgierning; det skal ikke være saaledes! — Gaae Fanden i Bولد, stakkels Walter! (han vil gaae ud).

Herman. Walter!

Walter. Naadige Herre!

Herman. Du har tjent mig i tyve Aar.

Walter. I tyve Aar,

Herman. Og nu vil Du forlade mig?

Walter (sukkende): Ja, naadige Herre!

Herman (hidsig): Gaa gaa da! gaa!

Walter (vil gaa).

Herman. Walter!

Walter. Naadige Herre!

Herman. Var Du ikke den eneste, som blev hos mig, da Høstabelen bragde mig paa Fængningen?

Walter. Jo, det var jeg.

Herman. Som lærte mig at giøre Rusene tamme og afrette Wederkopper?

Walter. Ja, det gjorde jeg.

Herman (efter et Ophold, rørt): Bliu hos mig.

Walter. Al!

Herman. Der. (Han rækker ham sin Pung).

Walter. Nei, naadige Herre, for Guds Skyld ikke! ingen Foræring i dette Dieblif. Den vilde trykke mig tungere end Skieldssword.

Herman (putter Pungen iommen). Jeg har frænklet Din Ære. (Han rækker ham sin Haand). Tilgiv mig!

Walter (griber hans Haand med Bæftighed, erykker den til sine Læber, vil tale, begynder at græde høit og gaaer hastig ud.)

Femte Scene.

Herman (allene).

(Tørrer sine Øine). Man kunde næsten sommes-
tider falde paa at gjøre Uret, for at have den Glæde,
at gjøre den god igien. — De har Ret — jeg maa
blive anderledes — af Kierlighed til mig selv. Jeg
tør ikke engang tilregne mig det som nogen Fortieneste;
thi hvem vinder derved? — jeg! (Frands og en
anden Tiener komme ud af Døren paa høire Haand,
og bære en Koffert hen til den midterste Dør). Hvad
er det? hvad er det I der bære bort?

Frands. Hr. Captainen vil reise. (de gaae).

Herman. Reise? Gud forbyde det! saa al-
vorlig har min gode Broder dog vel ikke meent det?
(Peter og en anden Tiener komme ud af Døren paa
venstre Haand, og flytte ligeledes en Koffert). Ennu
mere? hvor vil I hen?

Peter. Den naadige Frøken fører ind til
Byen med Jomfrue Lene. (de gaae).

Herman (allene). Min Søster ogsaa? det er
for haardt! — Ja! ja! jeg har overilet mig; jeg
har gjort en dum Streg, en meget dum Streg! — men
derfor strax at pakke ind — at lade mig være ganske
allene, som om jeg havde Pest — det er for haardt!

S i e t t e S c e n e

O b e r s t e n o g H e r m a n .

O b e r s t e n . J e g s e e r m a n l a v e r s i g t i l a t
r e i s e h e r ?

H e r m a n . M i n B r o d e r o g m i n S ø s t e r v i l f o r l a d e
m i g .

O b e r s t e n . L y k k e p a a R e i s e n !

H e r m a n . O g U l y k k e o v e r m i t H u u s !

O b e r s t e n . H m ! h v a d t a b e r D u d a v e l s a a
s t o r t ?

H e r m a n . P a a v o r A l d e r , H a m m e r , b l i v e r
m a n h v e r t A a r f a t t i g e r e . D e t e r s l e m t , n a a r v o r e
e l s k e d e B e n n e r d ø e f r a o s ; m e n d e t e r e n d n u v æ r r e ,
n a a r d e f o r l a d e o s !

O b e r s t e n . G i o r t G i e r n i n g s t a a e r i k k e t i l
e t æ n d r e .

H e r m a n . H v o r f o r i k k e d e t ?

O b e r s t e n . " L y k s a l i g d e n , s o m g l e m m e r — "

H e r m a n (a f b r y d e r h a m) : — " h v a d e i f o r a n d r e s
k a n . " T i e n m i g i i k k e a t k o m m e m e d D i n e f l a u e
B e r s !

O b e r s t e n . F l a u e B e r s ? d e t e r e n s k ø n
g a m m e l p o e t i s k S e n t e n s . D u s e e r d e r a f , a t j e g
h a r o g s a a l æ s t .

H e r m a n . A a , j a v i s t .

O b e r s t e n . O g a t j e g p a a d e l a n g e f e e d s o m m e
l i g e W i n t e r a f t e n e r n o k e r i s t a n d t i l —

Herman. — Til at læse mig noget for af Dit Elægtregister.

Obersten. Kort sagt, Monfrere, hvem der ikke gider blive, lade dem ride! Paa min Ære, jeg erstatter Dig Alt.

Herman. Du lover meget.

Obersten. Og jeg holder Ord efter Fædrenes Vilis. Om Morgenens ryger vi vore Piber sammen —

Herman. Jeg ryger aldrig Tobak.

Obersten. Du lærer det nok. Om Formiddagen rider vi os en Tur —

Herman. Jeg rider ikke.

Obersten. Naar vi har spilst, saa tager vi os en lille Middagsluur —

Herman. God Nat!

Obersten. Siden spiller vi Trictrac —

Herman. Jeg spiller ikke.

Obersten. Om Aftenen stiger vi Pibehoveder — Paa min Ære, Hr. Broder! den Fagon jeg giver mine Pibehoveder, og den Maade, hvorpaa jeg ryger dem til —

Herman (tager ham hastig ved Haanden). Ja, ja, vi vil ryge sammen til vi quæles af Røg! Men nu beder jeg Dig, lad mig være et Dieblis allene.

Obersten. Saa vil jeg da igien gaae lidt ned i Staden.

Herman. Ja, gjør det.

Ohersten. Da saa vil jeg lede min Fæstems
op, at hun i Tide kan vænne sig til den vederqvægende
Stald-Lugt. (han gaaer).

Syvende Scene.

Herman (allene).

Denne Mand skal erstatte mig min Broder og min
Søster? — Hvilket Bytte! — Det er slemt, naar man
skylder et Menneſke Tak, og ikke kan have Hæiagtelse
for ham. — Saaledes har jeg ikke kiendt ham. —
Ungdommen prøver ikke — og i den modnere Alder
havde tilfældige Omſtændigheder omſtraalet hans
tomme Hoved med en Glorie — Bort med ham! lad
ham tage min Formue, og give mig mine Sødfkende
tilbage! — Skal da altid først Tabet af et Gode
lære os at føle dets Værd? —

Attende Scene.

Herman og Ulrikke

Herman (med beflemt Herte): Søster, jeg
hører Du vil reise?

Ulrikke (ligeledes): Ja, Broder.

Herman. Du vil dog vel ikke bære Dig ad,
ſom de fremmede Miniſtere, naar deres Hoffer erklære
Krig, og forlade mig uden Viſked?

Ulrikke. Himlen bevare mig! jeg har nydt
mange glade Timer i dette Huus; jeg troede, at

min sidste Time skulde ogsaa finde mig her, og glide ligesaa blidelig hen, som dens ældre Brødre! (sukkende): Det skal da ikke være!

Herman (med Mildhed): Og hvorfor ikke?

Ulrikke. Hvad mit Hjerte kan have imod Dig, Herman, det er ikke Nag — det er Veemod! Hvad der er hændet, udsætter ikke min Taknemmelighed.

Herman. Min Gud! hvad er der da hændet?

Ulrikke. Du har begegnet mig haanlig!

Herman. Men, Søster, Du kender jo min Maade —

Ulrikke. Jeg veed Du mener det ikke ondt; jeg har ogsaa taalt alleting med Taalmod og Kierlighed —

Herman. Blot i Dag —

Ulrikke. Under fire Dine ere mangeting kun et Knappenaals Stik, som saarer dybt under sex Dine. I en Fremmeds Paahør har Du i Dag sølelig fornærmet Din Søster — Din fattige Søster — som nyder Naadsensbrød hos Dig!

Herman. Naadsensbrød — dumme Udtryk!

Ulrikke. Ja, jeg skammer mig ikke ved at sige det høit: siden vor Moders Død har Du været mig i en god Faders Sted —

Herman. Og sommetider skændt som en Fader.

Ulrikke. Uden Dig havde jeg blandt Fremmede i mit Stift maattet søge det, som broderlig Kierlig-

hed her rundelig gav mig. Men — en Belgierer paatager sig frivillig tunge Pligter! Hvad han giver er det mindste — hvordan han giver, det udgør Gavens Værd.

Herman. Moraliseer kun, gode gamle Siel, moraliseer kun!

Ulrikke. Jeg har altid taugt stille; lad mig ogsaa nu engang sige, hvad jeg tænker: saaledes tænker jeg, maa Kong Saul have været, dengang David spille paa Harpe for ham. Men vi har hverken David eller Harpe, for at formilde Dig.

Herman. Hun har Ret.

Ulrikke. Jeg flytter fra Dig. Foragt ikke mine søsterlige Formaninger, Herman. Har Du troe og ærlige Folk, saa vær god imod dem. Skænd ikke for enhver Smaating. Forlang ikke, at Tjenerne skal være fuldkomne, da dog intet Herskab i hele Verden er fuldkomment. See blot paa Keenlighed og en god Willie, og lad det være Dig nok. — Jeg beder Dig, Broder Herman, husk paa hvad jeg har sagt, at Du ikke — mit Hjerte bløder ved at sige det — at Du ikke skal være ene i Din Dødsstund.

Herman. Skulde min eneste Søster da ville forlade mig i min Dødsstund?

Ulrikke. Nei, Broder jeg kommer, naar Du lader mig falde.

Herman. Men nu — ?

Ulrikke. Nu gaaer jeg, fordi jeg maa.

Herman. Hvem nøder Dig dertil?

Ulrikke. Al! — mit bristende Hjerte!

Herman. Du gaaer? — Ogsaa naar jeg i alle Huusfolkene's Paaher bekiender, at jeg har ført mig dumt op imod Dig?

Ulrikke. Ogsaa da.

Herman. Og at det aldrig oftere skal stee?

Ulrikke. Ogsaa da! Tilgiv mig, Broder, men det har Du allerede mange Gange lovet. Du kan desværre ikke holde det.

Herman. Jeg har rigtig nok intet andet at sætte Dig i Pant, end mit Hjerte.

Ulrikke. Pantet er ædelt; men det bærer Dine Vnners Lønker.

Herman. Min Gud! hvor vil Du da hen?

Ulrikke. Gud til Byen, til min Pleiedatter. Med grædende Taarer har hun og hendes Gæstemand søgt mig til, at de vil begge to ære og elste mig som en Moder. Se nu, hvor lyksaligt det er, naar man ved Omhed's Raad, der ere stærkere end Naadmens, kan binde gode Sieler til sit Hjerte!

Herman (smertelig): Du vil flytte fra Din Broder —

Ulrikke. Til min Datter.

Herman. Til en Fremmed, som Du ikke kender. —

Ulrikke. Jeg opdrog en brav Kone til ham; han vil være taknemmelig.

Herman. Og om han nu ikke er det — ?

Ulrikke. Saa gaaer jeg i mit Stift, og venter Døden.

Niende Scene.

Tobias. De Forrige.

Tobias (reiseklædt). Broder Herman, giv mig Din Haand.

Herman. Ja, Broder Tobias, naar Du vil love mig ikke at slippe den før i Døden.

Tobias. Det kan jeg ikke.

Herman. Børn, I behandler mig haardt!

Tobias. Husk paa den forrige Time.

Herman. Jeg har glemt den, og jeg tiltroede ogsaa Dig en broderlig Hukommelse.

Tobias. Du kiender mig, Broder, jeg vil gjerne være lystig og glad; jeg fryder mig over alle ting, og kun Glæden bevarer mit Liv. I Dit Huus — det gjør mig ondt, at jeg maa sige det — i Dit Huus kan jeg ikke mere glæde mig. Du bliver hver Dag utaaleligere.

Herman. Skænd kun — men tilgiv!

Tobias. Den Bitterhed Du før sagde —

Herman. — Var en Ufsels: Sreg! Men, Tobias, gamle, ærlige Tobias! mit Hierte vidste intet deraf; lad Dit Hierte heller ikke faae det at vide,

Tobias. Gode Herman, jeg kiender Dig,

og jeg veed, at Du i dette Dieblif gjerne vilde give Din halve Formue for at gjøre det, der er skeet, ugiort —

Herman. Ja, ved Gud! det vilde jeg gjerne!

Tobias. Og det glæder mig; men jeg veed ogsaa ligesaa sikkert, at i det næste Minut kan Du ikke indestaae for et Da Capo, naar de onde Luners Furie kommer over Dig. Lad os derfor stilles ad uden Nag.

Herman (med sammenpræstet Høielse): Broder — maa jeg huske Dig paa, at Du har kun en lille Pension? — bliv ikke vred derfor, jeg siger det af et godt Hierte.

Tobias. Nei, Herman, jeg bliver ikke vred derfor; det glæder mig tvertimod.

Herman. Du har endnu oven i Riøbet deelt dette Lidet med Din Pleiesøn?

Tobias. Nu er Luren til ham at giengielde mig, og det vil han ogsaa.

Herman. Du vilde forlade mig, og jeg maatte ikke engang dele —

Tobias. Lael ikke ud. Jeg flytter hen til en gammel Krigskamerad, som vel kun har eet Been, men som har et sundt fornøiet Hierte. Vore Indkomster ere lige. Med muntert Lune skal vi nok slaae os igiennem.

Herman (med stigende Angest): O Gud, Børn! I nedbøier mig dybt.

Ulrikke (Kielevende): Broder, her er Nøglerne til Alt hvad Du har betroet mig.

Herman. Søster Nikke! er Nøglen til Dit Hjerte ikke med deriblandt?

Lobias. Vil Du volde mig Glæde, naar jeg besøger Dig, saa lad min Hauge og mine Blomster blive godt pleiede.

Herman. Børn! er det da Jeres A'vor? skal jeg virkelig være ganske alene? — skal jeg vaagne uden at høre et hierteligt God Morgen — skal jeg gaae til Sengs uden et Haandtryk — og døe som den eensomme Vandrer i Orkenen? — skal jeg købe Leiesvende ved mit Sygeleie? — og betale Laarer ved min Dødsfeng?

Tiende Scene.

Therese. De Forrige.

Therese, (som kom frygtsom ind under foregaaende Scene, flyver hen til sin Fader og slynger begge sine Arme om ham). Fader! Fader! har De da ganske glemt mig!? —

Herman. Ja, Dig har jeg endnu! o! hvis Du ogsaa kunde forlade mig!!

Therese (med den barnligste Enthousiasme): Aldrig! jeg viger ikke fra Dem! Jeg vil gjøre Alt for at erstatte Dem Broder og Søster! jeg vil blive en god Huusmoder som min Tante; jeg vil altid

være glad, som min Onkel. Om Dagen besørger jeg Husholdningen, om Aftenen læser jeg for Dem. De skal aldrig finde mig branten. De skal aldrig see en Rynke i min Pande.

Herman. Heller ikke, naar jeg behandler Dig saa uvenlig som før?

Therese. Behandl De mig, som De vil, jeg ved dog, at De elsker mig!

Herman (meget rørt): Ja, jeg elsker Dig!

Therese. Da jeg var 7 Aar gammel og laae i Kopper, dengang saae jeg Deres Angest, Deres Taarer for mig. Endnu har jeg intet kunnet gjøre, for at giengielde disse faderlige Taarer; i Dag opfordrer Skiebnen mig til barnlig Taknemmelighed! jeg sørger over mine Paarørendes Vortreise, og glæder mig ved, at min Tilværelse bliver min Fader uundværlig! Jeg frasiger mig alle de Forhaabninger, som et kiølent Hierte vilde mig; jeg var Datter, førend jeg blev elskende og elstet Pige! Jeg affiger et Valg, som min Fader misbilliger. Hos ham vil jeg blive! jeg vil aldrig giøte mig — jeg vil pleie hans Aldersdoms Dage — muntre hans mørke Timer — dette Valg vil han ikke misbillige.

Ulrikke (græder sagte).

Tobias (pikker Therese venlig paa Skulderen).

Herman (med faderlige Kierteegn): Mit Barn! min gode Pige! ja, Du vil ofte opklare mit Livs Aften. Men, kan Du ogsaa giennemtandre min Ungdoms

fierne Egne med mig? — Kan Du fryde Dig med mig ved det salige Minde om min Barndoms Dage? — det kunde ingen uden disse to! Naar jeg en Vinters aften vilde være ret inderlig hjerterglad, saa satte jeg mig imellem disse to fiere Mennesker! Vi krøb giennem hver en Krog i vor Faders Huus; vi legede Blindes buf og viisde hinanden de Ur, vi fik ved at falde ned ad den steile Trappe. — Søster Ulrikke — huster Du endnu dette Ur? (han peger paa sin Finding).

Ulrikke (rørt): Ja!

Herman. Tobias havde kastet Din Duffe op i et Træ. Du græd, jeg kravlede op —

Ulrikke. Du faldt ned og blødte stærkt —

Herman. Men jeg slap med dette Ur. Maaskee fik jeg det i en god Time, for i en ond Time at paasminde Dig om, at jeg har elsket Dig i halvtredssindstyve Aar. — Du er rørt, Søster? — tag Din Beslutning tilbage! — Husk paa vore Forældres Glæde, naar de saac os alle tre saa enige? — Har vi da vandret her til, for at adskilles, nu da vi eene Graven? — Rikke, husk paa den første Nat min elskede Kone levede — da jeg gik træstesløs omkring — (med qvael Røst): og da Du svær, at Du aldrig vilde forlade mig.

Ulrikke (med Taarer): Giv mig Nøglerne tilbage.

Herman (henrykt): Der! der, min eiegode Rikke! og med dem den heitideligste Eed —

Tobias. Sværg ikke.

Herman. Jo, Broder, jeg tør sværge, thi man har aabenbaret mig et sikkert Middel imod denne forfærdelige Sygdom.

Tobias. Et Arcanum? lad høre!

Herman. Arbeide — Virksomhed —

Tobias. Ved Du hvad, Broder? nu volder Du mig en stor Glæde, thi der har Du rigtig sagt et sandt Ord.

Herman. Vil Du, i Tillid til dette Middel, staae Din syge Broder bi?

Tobias. Jeg kommer tilbage, saasnart Du er helbredet.

Herman (efter et Ophold): Du hjælper mig dog vel i det mindste at høitideligholde Din Pleiesøns Bryllup?

Tobias (studser): Min Pleiesøn?

Herman. Therese, jeg læser endnu stedse Sørgmodighed i Dine Dine. Lad mig engang see, om jeg, uagtet mit onde Lune, kan giætte den Kunst, at forsones Dig og Din Onkel med mig. — ikke sandt, Broder, Du er mig Borgen for Knøsens Redelighed?

Tobias (forventningsfuld): Med Liv og Siel!

Herman (til Therese): Og Du?

Therese (slaaer Dinene ned).

Herman. Saa være da to Eftendes Forening det første Symptom til min lovede Bedring. (Han tager Therese ved Haanden, og fører hende hen til

sin Broder). Modtag hende, Broder, i Din Søns Navn.

Tobias. Virkelig? er det Alvor? er det?

Therese (om sin Faders Hals): Fader!

Tobias. Potztausend! det glæder mig! — Hurra! hurra! det glæder mig lige ind i Sielen! — Tak, Broder, Tak! jeg bliver hos Dig! Fanden skal tage mig! jeg bliver hos Dig, om Du endogsaa træder mig under Fødder!

Ulrikke. Det var ret gjort, Broder Herman! nu vil jeg ogsaa strax giøre Anstalter til B. ylluppet.

Herman. Lad alleting toe og seie — mit Stueberesamer med, om Du vil.

Ulrikke. Alting reent og blankt! med et fornøiet Hierte!

Herman. Men kom nu ogsaa engang igien hen i mine Arme! Det er dog altid, som om der var bleven en Levning af Nag tilbage, saalænge Hierterne ikke Bryst ved Bryst har banket op imod hinanden. (Han tager Tobias i den ene Arm, Ulrikke i den anden og Therese favner hans Ansigt.)

Tobias. Kiære Broder!

Ulrikke. Gode Herman!

Therese. Min inderlig elskede Fader! —

Herman. Gud! hvor det dog er meget skønnere at føle sig elsket, end blot at være frygtet!

Ellevte Scene.

Obersten. De Forrige.

Obersten. Maa? Bognene staae forspendte, Kofferterne ere pakkede paa, men ingen reiser!

Herman. Ingen reiser! og de blive allesams men gierne hos mig!

Obersten. Saa? — hvordan er det da gaaet til i saadan en Hast?

Herman. Broder Hammer, først og fremmest et Ord om Din Søn.

Obersten. Jeg læser ingen Romaner, og jeg taler heller ikke gierne om Romanhelte.

Herman. Lad os betiende, at hidtil vilde vi to ikke have gjort synderlig smuk Figur i en Roman.

Obersten. Det har heller aldrig været min Ambition.

Herman. Du har givet Din Søn Livet, men for Resten har Du ogsaa gjort saare lidet for ham.

Obersten. Fordi det var en Nar!

Herman. Jeg skylder Dig mange Forbindtligheder, og jeg ønskede gierne at giengielde dem.

Obersten. Din Datters Haand salderer alleting.

Herman. Men — han har ingen Lyst til at tage Dig.

Obersten. Det kommer af denne hersens Kæsen!

Herman. Det komme nu, hvoraf det komme vil, net er det: hun har ingen Kyst dertil.

Obersten. De forbandede Bøger!

Herman. Hun elsker —

Oberster. De forbandede Bogsmørere!

Herman. Lad mig tale ud. —

Obersten. De forbandede Bogtrykkere!

Herman. Hun elsker Din Søn.

Obersten. Det kommer ikke mig ved!

Herman. Jeg haaber at giengielde Faderen, naar jeg gior Sønnen lykkelig.

Obersten. Saa haaber Du for meget.

Herman. Jeg afstaaer ham to Godser, og overlader det derpaa til hans sønlige Hjerte, at sørge for Din Alderdom.

Obersten. Skal jeg sige Dig, Monfrere, hvad der vil flyde af?

Herman. Nu, lad høre!

Obersten. Fra Morgen til Aftens Ende vil de ikke bestille andet, end læse!

Herman. I Guds Navn!

Obersten. I Satans Navn! Gud forlade mig min flamme Synd!

Herman. Jeg maa sige Dig, at i mit Hus vil der ogsaa i Fremtiden blive ført en anden Leve maade.

Obersten. Begynd med at brænde Dit Bibliotek.

Herman. At forsøge det, vil Du sige, thi fra i Dag af bliver her hver Formiddag læst en halv Snees Digte høit.

Obersten. Digte? Prr!

Herman. Om Eftermiddagen en Roman.

Obersten. Vpperligt! og om Aftenen?

Herman. Et Skuespil.

Obersten. Allerkiereſte!

Herman. Alle mine Huusfolk ſkal være tilſtede ved diſſe Forelæſninger.

Obersten. Saa kan Du om et Aar lade dem ſætte i Daarekisten allſammen!

Herman. Jeg haaber, at Du vil bygge og boe her hos mig.

Obersten. Jeg? bygge og boe her? alſaa jeg ogſaa en af Huusfolkene? alſaa jeg ogſaa være tilſtede? (med qvael Harmen): Hvad hed den forbandede, formaledidede Karl, ſom opſandt Bogtrykkerkunſten? — naa, lad ham have hedt hvad han vil, naar han kun til evig Tiid maa brænde i Helvedes dybeſte Svovelpøl! (han render ud).

Ulrikke. Han betænker ſig nok.

Therese. Naar vi fritager ham for at læſe —

Herman. Holder et Par gode Rideheſte til ham —

Tobias. Og ſtaffer ham et Batterie af Pibeſoveder! —

Folste Scene.

Leopold. De Forrige.

Leopold! (stikker Hovedet frygtsom ind ad Døren).

Tobias (faaer Die paa ham). Kom kun nærmere, min ærlige Leopold! Du kommer, som om Du var kaldet.

Leopold. Jeg vilde underdanigst bede Hr. Capitainen om min Rapport.

Tobias. Gadle Din Hest.

Leopold. Meget vel.

Tobias. Og rid alt hvad Tøiet kan holde!

Leopold. Meget vel.

Tobias. Og bring Din Herre —

Therese. Et Kys fra mig!

Leopold (forstræffet): Et Kys? den naadige Papa har hørt det!

Herman. Ja, ja, siig til Din Herre: at Frøken Therese von Edelschild sender ham et Kys, og den naadige Papa har hørt det.

Leopold (seer vexelsviis paa dem allesammen med andrende Mine): Det betyder vel endogsaa —

Tobias. Kiid Du kun; Din Herre veed nok hvad det betyder —

Leopold. Her kunde man min Siel jo let — glemme den skyldige Respekt og Erbedighed — og glæde sig som et Barn!

Tobias. Glæd Dig, ærlige Dreng! Gud gav os Glæden, altsaa kan den ikke stride imod Respekten for Menneskene.

Leopold (som forstener): Ih, Du min Gud! saa maa jeg vel — —

Tobias. Skynde Dig, at komme afsted.

Leopold. Skynde mig at komme afsted? Det gjør jeg ogsaa! (Han løber sporenstregss ud).

Tobias. Langt om længe har han dog engang glemt sin Marskheren!

Herman. Maa, Broder, hvad var det for en Bise Du ærgrede mig med før i Dag?

Tobias (singer): "Fryd Dig ved Livet —"

Herman. Holdt! holdt! når havde jeg glemt min Læge. (Han gaaer hurtig ud).

Tobias. Hans Læge?

Ulrikke. Hvad vil han sige dermed?

Tobias. Har der været en Fremmed hos ham?

Therese. Jeg har ingen seet.

Sidste Scene.

Herman. Hans Børnman. De Karriao.

Herman (fører den gamle Jans ind, henter en Stool og lader Oldhinden sidde midt paa Skuespladsen). Her er den Mand, som helbredede mig for den flemme Sygdom. Han er det, der anbefa-

ledede mig Virksomheds Føgedom. — Hører Du, Gamle? vi vil paa een Gang høitideligholde vore Børns Bryllup. Min Datter og Din Sønneseen skal vies paa een Dag.

Hans. Guds Belsignelse, kære Frøken!

Herman. Din Sønneseens Brud leder jeg til Alteret, og Du, Graastig, Du leder min Datter.

Hans. Af, naadige Herre! saadan en Ære —

Herman. Naa, Broder, istem nu Den Vise. Her stoder en levende Bog over den Kunst, "stedse at være glad."

Tobias (begynder).

"Fryd Dig ved Livet —"

Alle (stemme i):

I Dine Dages Baar;
Bluf Glædens Rose
den forgaaer.

Therese og Tobias:

Vi Gæden fik til Arbeids Løn;
Daad gjør os Livets Rane skøn;
Hoor Idræts hulde Engel her
Maae onde Luner flye.

Alle.

Børn, værere glade!

Saa bød en kjerlig Gud;

Sønlig	} vi lyde
Barnlig	

Hans milde Bud.

E n d e.

